सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्ककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना

(2009/002 - 2004/008)

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सिंहदरबार, काठमाडौँ

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्ककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना (२०८१/०८२ - २०८५/०८६)

(नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट मिति २०८१/०३/१७ मा स्वीकृत)

नेपाल सरकार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सिंहदरबार, काठमाडौं

विषय-सूची

परिच्छेद-१	٩
प्रारम्भिक	٩
१।१ पृष्ठभूमि	٩
१.२ प्रगति र चुनौती	٩
१.३ रणनीति तथा कार्ययोजनाको आवश्यकता	8
१.४ सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीति	8
१.५ कार्यान्वयन समन्वय संयन्त्र	૭
१.६ स्रोतसाधनको व्यवस्था	99
१.७ अनुगमन तथा प्रतिवेदन	१२
१.८ अपेक्षित उपलब्धि	१२
१.९ संशोधन र परिमार्जन	१२
परिच्छेद-२	ঀঽ
कार्ययोजना	ঀৢয়
उद्देश्य नं. १ अनुसन्धान र अभियोजन	વ રૂ
उद्देश्य नं. २ सुपरिवेक्षण	98
उद्देश्य नं. ३ वित्तीय जानकारी विश्लेषण	रह
उद्देश्य नं. ४ आतङ्ककारी कार्य निवारण	39
उद्देश्य नं. ५ प्रणालीगत सुधार	३७
अनुसूची	प्रर
सम्बद्ध निकाय तथा क्षेत्रहरू	४२

परिच्छेद-१ प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

आर्थिक अपराधको स्वरूप र मात्रामा देखिएको विश्वव्यापी प्रवृत्ति चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ। यसको नियन्त्रणको लागि विश्व सामूहिक रूपमा अगाडि बढिरहेको छ। आर्थिक अपराध नियन्त्रण गर्ने सन्दर्भमा सबल नीतिगत, कानूनी र संस्थागत संरचना निर्माण हुँदै गएको छ। आर्थिक अपराध नियन्त्रण सुशासन प्रवर्द्धनको अभिन्न अङ्ग बनेको छ। फाइनान्सियल एक्सन टास्क फोर्स (FATF) ले सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी जस्ता गैर कानूनी क्रियाकलाप निवारण गर्ने उद्देश्यका साथ अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड निर्धारण र समयानुकूल परिमार्जन गर्दै गएको छ।

संयुक्त राष्ट्र संघ, विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, एसियाली विकास बैंक, दक्षिण एसियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन र बिम्स्टेक जस्ता अन्तरसरकारी अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय संगठनहरूले यस विषयलाई आ-आफ्ना नीतिगत दस्ताबेजमा उच्च महत्त्व का साथ समावेश गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका छन्। यसै सन्दर्भमा एफएटिएफका मापदण्ड सफलतापूर्वक कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले क्षेत्रीयस्तरमा नौ वटा एफएटिएफ शैलीका क्षेत्रीय संस्था स्थापना भई कार्य गरिरहेका छन्। एसिया प्रशान्त क्षेत्रका मुलुकहरूबीच यस विषयमा साझा अवधारणा विकास गर्नुका साथै सो सम्बन्धी कामकारबाही अगाडि बढाउन एसिया प्यासिफिक ग्रुप अन मिन लाउण्डरिङ्ग (APG) ले उल्लेखनीय कार्य गर्दें आइरहेको छ।

१.२ प्रगति र चुनौती

नेपाल आर्थिक अपराध नियन्त्रणमा सधैं सिक्रिय रहँदै आएको छ। विगत दुई दशकको अविधमा यस क्षेत्रमा उल्लेखनीय कानूनी तथा संस्थागत विकास भएको छ। उक्त अविधमा सम्पित्त शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण र सो सम्बन्धी आधारभूत कानूनी संरचना निर्माण भएको छ। सम्पित्त शुद्धीकरण निवारणमा ३० भन्दा बढी निकाय प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रहेका छन्। साथै, समग्रमा ५० भन्दा बढी सरकारी निकाय र उल्लेख्य सङ्ख्यामा सूचक संस्थाहरूले आ-आफ्नो जिम्मेवारी बहन गरिरहेका छन्। साथै, कानूनी र संस्थागत संरचनालाई थप प्रभावकारी बनाउन समयानुकूल सुधार गर्दै लिगिएको छ।

नेपाल सन् २००२ मा एसिया प्यासिफिक ग्रुप अन मिन लाउण्डरिङ, सन् २०१४ मा एरमण्ड ग्रुप अफ फाइनान्सियल इन्टेलिजेन्स युनिट्स, सन् २०१७ मा एसेट्स रिकभरी इन्टरएजेन्सी नेटवर्क- एसिया प्यासिफिक जस्ता आर्थिक अपराध निवारणसँग सम्बन्धित विशिष्टीकृत संस्था तथा संयन्त्रको सदस्य बनेको छ। यी संस्थाहरूमा नेपालले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ।

नेपालले सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्कारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा दुई वटा पञ्चवर्षीय रणनीति तथा कार्ययोजनाको कार्यान्वयन गिरसकेको छ। यस सिलसिलामा दुई वटा राष्ट्रिय जोखिम मूल्याङ्कन, स्वमूल्याङ्कन र तीन वटा अन्तर्राष्ट्रिय पारस्पिरक मूल्याङ्कन समेत सम्पन्न भइसकेका छन्। ती सबै मूल्याङ्कन तथा कार्ययोजनाले कानूनी पर्याप्तता, कार्यान्वयनको सशक्तता र जोखिममा आधारित प्रणालीको स्थापनामा जोड दिएका छन्।

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्ककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी प्रथम पञ्चवर्षीय रणनीति तथा कार्ययोजना (२०६८-२०७३) ले कानूनी संरचना निर्माणमा विशेष जोड दिएको थियो। नेपाल संयुक्त राष्ट्र सङ्घको लागु औषध तथा मनोद्दीपक पदार्थको अवैधानिक ओसारपसार विरुद्धको महासन्धि, १९८८, संयुक्त राष्ट्र सङ्घको आतङ्कवादमा वित्तीय लगानी दमन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि, १९९९, संयुक्त राष्ट्र सङ्घको बहुदेशीय सङ्गठित अपराध विरुद्धको महासन्धि २०००, संयुक्त राष्ट्र सङ्घको भ्रष्टाचार विरुद्धको महासन्धि. २००३. दक्षिण एसियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठनको आतङ्कवाद दमन विरुद्धको महासन्धि, १९८७ र सो को आतङ्कवादमा वित्तीय लगानी दमन सम्बन्धी प्रोटोकल, २००४, बिमस्टेकको अन्तर्राष्ट्रिय आतङ्कवाद, बहुराष्ट्रिय संगठित अपराध तथा लागू औषधको गैरकानूनी ओसारपसार सम्बन्धी महासन्धि, २००९ जस्ता महासिन्धहरूको पक्षराष्ट्र भएको छ। साथै, उक्त रणनीतिको अवधिमा सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्कारी कार्य तथा आमविनाशका हातहतियार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारणसँग सम्बन्धित उल्लेख्य कानून संशोधन भएका थिए। यसैगरी राष्ट्रिय जोखिम मूल्याङ्कन २०७७, दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीति तथा कार्ययोजना (२०७६-२०८१), पूरक कार्ययोजना (२०७७) लगायत तेस्रो पारस्परिक मुल्याङ्कन प्रतिवेदनका आधारमा वि.सं. २०८० मा भएको बृहत् कानूनी र संस्थागत सुधार एवम् तत्काल सुधारको पहल, २०८० यस प्रणालीको विकासमा कोशेढुङ्गा हुने अपेक्षा गरिएको छ।

कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि समग्र क्षेत्र तत्परताका साथ लाग्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ। विषयवस्तुको नयाँपन, व्यापकता र प्राविधिक जटिलताका कारण रणनीतिको सोच अनुसारको प्रगति हासिल गर्न जोखिममा केन्द्रित भई समग्र क्षेत्रको सिकयता र साधन स्रोतको व्यवस्थापन महत्त्वपूर्ण देखिएको छ। कानूनको कार्यान्वयनको लागि संस्थागत र जनशक्तिको क्षमता विकासलाई प्राथमिकता दिन आवश्यक भएको छ। यसै सन्दर्भमा नेपालको सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण प्रणालीको तेस्रो अन्तर्राष्ट्रिय पारस्परिक मूल्याङ्कन सन् २०२३ मा सम्पन्न भएको छ। मूल्याङ्कनमा प्राविधिक परिपालना (कानूनी र संस्थागत) र प्रभावकारिता क्षेत्रको छुट्टाछुट्टै अध्ययन गरी परिणाम निर्धारण गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय पद्धित बमोजिम प्राविधिक र प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गरिएको छ। प्राविधिक परिपालनातर्फ ४० वटा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताको Compliant, Largely Compliant, Partially Compliant र Non Compliant गरी ४ स्तरमा र प्रभावकारितातर्फ १९ वटा क्षेत्रको मांकी Level of Effectiveness, Substantial Level of Effectiveness, Moderate Level of Effectiveness र Low Level of Effectiveness गरी ४ स्तरमा रेटिङ्ग प्रदान गरिने व्यवस्था रहेकोमा नेपालको अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ:-

पारस्परिक मूल्याङ्कन २०२३: नेपालको अवस्था

प्राविधिक परिपालना (व तर्फ (४० म	- 1	प्रभावकारिता मूल्याङ्गनतर्फ (११	विषय क्षेत्र)
मापदण्ड स्तर	अवस्था (रेटिङ)	मापदण्ड स्तर	अवस्था (रेटिङ)
Compliant	٧	High Level of Effectiveness	0
Largely Compliant	१६	Substantial Level of Effectiveness	0
Partially Compliant	१६	Moderate Level of Effectiveness	γ
Non Compliant	m	Low Level of Effectiveness	9

प्राविधिक परिपालनातर्फ Compliant र Largely Compliant तथा प्रभावकारिता मूल्याङ्कनतर्फ High Level of Effectiveness र Substantial Level of Effectiveness स्तरको रेटिङ्गले मात्र पारस्परिक मूल्याङ्कनको नितजामा खास महत्त्व राख्ने हुन्छ। यस आधारमा प्राविधिक परिपालनातर्फ गर्नुपर्ने सुधारहरूमा वि.सं. २०८० मा भएको बृहत् कानूनी सुधारले उल्लेख्य रूपमा सम्बोधन गरेको अवस्था छ।

9.३ रणनीति तथा कार्ययोजनाको आवश्यकता

नेपाल सरकार सबै किसिमका आर्थिक अपराध नियन्त्रण गर्न प्रतिबद्ध छ। सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण वा विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा हालसम्म भएका अध्ययन अनुसन्धान, जोखिम मूल्याङ्कन, स्वमूल्याङ्कन र मूलतः पछिल्लो पारस्परिक मूल्याङ्कनले कानूनी र संस्थागत संरचनामा उल्लेख्य सुधार गर्नुपर्ने, जोखिममा आधारित नियमन, सुपरिवेक्षण, अनुसन्धान, अभियोजन तथा जफत सम्बन्धी व्यवस्था सशक्त बनाउनुपर्ने देखाएको छ।

आर्थिक उपार्जनका हिसाबले बढी जोखिममा रहेका गम्भीर प्रकृतिका अपराध र त्यस्ता अपराधबाट आर्जित सम्पत्ति शुद्धीकरण हुने बैड्डिङ्ग, सहकारी, धितोपत्र, घरजग्गा, बहुमूल्य धातु, क्यासिनो लगायतका क्षेत्रमा निरोधात्मक र नियमनकारी कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक देखिएको छ। कानूनी व्यक्तिको दुरुपयोग गरी वा वास्तविक धनी लुकाउने, एकभन्दा बढी मुलुक प्रयोग गरी गरिने आपराधिक कार्य र सोबाट प्राप्त आर्जनको नियन्त्रण तथा अनुसन्धानमा स्रोतसाधन केन्द्रित गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। यसर्थ, विभिन्न अध्ययन, मूल्याङ्कन र अनुभवले औंल्याएका सुझावलाई अवलम्बन गरी मुलुकलाई आर्थिक अपराधमुक्त बनाउन अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिमका सम्बद्ध सबै निकाय तथा निजी क्षेत्रको सिक्रय सहभागितामा गम्भीर प्रकृतिका आर्थिक अपराध नियन्त्रण र जोखिममा केन्द्रित "सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्ककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी तेस्रो राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना (२०८१/०८२-२०८५/०८६)" तर्जुमा गरी लागु गरिएको छ।

१.४ सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीति

समस्या समाधानमा संस्थागत तथा स्वचालित प्रणाली विकास गर्ने, जोखिममा आधारित पद्धित अवलम्बन गर्ने, वित्तीय जानकारी इकाईको विद्युतीय प्रणालीमा सूचक संस्थाको आबद्धता बढाउने र आतङ्ककारी वा आमिवनाशकारी हातहितयार निर्माण तथा विस्तारका कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा रणनीतिक कदम चाल्नुपर्ने देखिएको छ। उल्लिखित अवस्था, जोखिममा आधारित प्रणालीको अवलम्बन र समग्र सरकारी एवम् निजी क्षेत्रको सहकार्यलाई दृष्टिगत गरी यस रणनीतिको सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम तय गरिएको छ:-

(१) सोचः

अर्थतन्त्र र वित्तीय प्रणालीको संरक्षण तथा स्थायित्वका लागि वित्तीय अपराधको जोखिम न्युनीकरण।

(२) लक्ष्यः

- (क) उच्च जोखिमयुक्त कसूरमा सम्बद्ध कसूर र सम्पत्ति शुद्धीकरण कसूरको समानान्तर अनुसन्धान र अभियोजन सुनिश्चित गर्ने,
- (ख) आर्थिक अपराधलाई निरुत्साहन गर्न जोखिममा आधारित निरोधात्मक र सुपरिवेक्षण प्रणाली अवलम्बन गर्दे आर्थिक तथा वित्तीय प्रणालीको पारदर्शिता एवम् स्थायित्व कायम गर्ने, र
- (ग) आतङ्कवाद, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशकारी कार्यमा वित्तीय लगानी निरुत्साहन गर्न प्रभावकारी सूचना प्रणाली अवलम्बन गर्ने।

(३) उद्देश्य तथा रणनीतिः

यस रणनीति तथा कार्ययोजनाका उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन्। प्रत्येक उद्देश्यको कार्ययोजना परिच्छेद-२ मा विस्तृत रूपमा प्रस्तृत गरिएको छ।

उद्देश्य नं. १: गम्भीर र उच्च जोखिमयुक्त आर्थिक अपराधको अनुसन्धान र अभियोजनमा जोखिमकेन्द्रित पद्धित अवलम्बन गर्नु।

रणनीति:

- १.१. सम्बद्ध कसूरको अनुसन्धानसँगै सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरको तत्त्व पहिचान गर्ने तथा अनुसन्धान सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्ने कार्यविधिगत व्यवस्था गर्ने ।
- 9.२. उच्च जोखिमयुक्त सम्बद्ध कसूरको अनुसन्धानसँगै सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरको अनुसन्धान हुने सबल संस्थागत व्यवस्था गर्ने।
- 9.३. कसूरजन्य सम्पत्ति रोक्का, नियन्त्रण, जफत र असुल उपर सम्बन्धी मार्गदर्शन बनाई लागु गर्ने।
- उद्देश्य नं. २: सुपरिवेक्षणको क्षेत्रमा जोखिममा आधारित प्रणाली अवलम्बन गरी निरोधात्मक उपायहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्नु।

रणनीति:

- २.१. सूचक संस्थाको संस्थागत सुशासन र पारदर्शिताका सघन व्यवस्था जोखिमको आधारमा संस्थागत गर्ने गराउने।
- २.२. बैिकङ्ग, विप्रेषण, धितोपत्र, सहकारी, घर जग्गा, क्यासिनो र बहुमूल्य धातु क्षेत्रका प्रणालीगत रूपले महत्त्व राख्ने सूचक संस्थालाई प्राथमिकता दिई जोखिममा आधारित नियमन, सुपरिवेक्षण तथा शीघ्र सुधारात्मक कारबाही प्रणालीको विकास गर्ने।
- उद्देश्य नं. ३: वित्तीय जानकारी विश्लेषणको दायरालाई व्यापक बनाउनु।

रणनीतिः

- ३.१. शङ्कास्पद कारोबारको प्रतिवेदनको दायरा बढाई सूचना तथा तथ्याङ्कको गुणस्तरीय विश्लेषण गरी सम्बद्ध निकायहरूमा प्रवाह गर्ने।
- ३.२ वित्तीय जानकारी इकाईको विश्लेषण क्षमता जोखिम सापेक्ष अभिवृद्धि गर्ने।
- उद्देश्य नं. ४: आतङ्कारी कार्य, आमिवनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी निवारणका लागि सबल कार्यान्वयन संरचना निर्माण गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु।

रणनीति:

- ४.१. आतङ्ककारी कार्य, आमिवनाशका हातहितयार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी रोक्न सूचना प्रवाह, नियमन र सुपरिवेक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने।
- ४.२. आतङ्कारी कार्य, आमिवनाशका हातहितयार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूरको अनुसन्धान र अभियोजन प्रभावकारी बनाउने।
- ४.३. राष्ट्रिय सुरक्षा प्रणाली तथा सार्वजनिक खरिदमा आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी निवारण गर्न नीतिगत व्यवस्था गरी कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने।
- उद्देश्य नं. ५: सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्कारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी पारस्परिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन लगायतका अध्ययनले औंल्याएका विषयको सुधारमा समग्र सरकारी प्रयास (Whole of the Government Approach) को अवधारणामा प्रणालीगत सुधार गर्नु।

रणनीति:

- ५.१. कानूनी तथा नीतिगत सुधार गर्ने।
- ५.२. वास्तविक धनीको पहिचान खुल्ने गरी रजिष्टरी स्थापना गर्ने।
- ५.३. जोखिम मूल्याङ्कन नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्ने।
- ५.४. सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी जटिल र नयाँ प्रवृत्तिका आर्थिक अपराध नियन्त्रणका लागि विशिष्टीकृत क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- ५.५. निकायगत र क्षेत्रगत कार्ययोजना तर्जुमा गरी लागू गर्ने।
- ५.६. सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण प्रणालीलाई थप सशक्त बनाउन सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सूचक संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने।

५.७. कार्यसम्पादनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सबल सूचना तथा मूल्याङ्गन पद्धति अवलम्बन गर्ने।

उल्लिखित उद्देश्य र रणनीतिमा आधारित भई कार्ययोजना तय गरिएको र कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न विभिन्न तह अन्तर्गतका क्रियाकलाप, नेतृत्वदायी निकाय, सहयोगी निकाय तथा समयसीमा समेत निर्धारण गरिएको छ। यस सम्बन्धी कार्ययोजना परिच्छेद-२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

१.५ कार्यान्वयन समन्वय संयन्त्र

बहुनिकाय संलग्न भई कार्य सम्पादन गर्नुपर्ने यो प्रणालीमा मौजुदा कानून एवम् यस रणनीति तथा कार्ययोजना कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरी नियमित रूपमा समीक्षा, मूल्याङ्गन एवं प्रतिवेदन गर्न राष्ट्रिय, क्षेत्रगत र निकायगतरूपमा समन्वय हुन जरुरी छ। यसर्थ, सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी कानूनले गठन गरेको निर्देशक समिति र समन्वय समितिका अतिरिक्त रणनीति तथा कार्ययोजना अवधिभरको लागि देहाय बमोजिमका कार्यक्षेत्रगत समन्वय संयन्त्रको व्यवस्था गरिएको छ। उपर्युक्तानुसारका समिति वा संयन्त्रले आ-आफ्नो कार्यविधि आफैं बनाउने, सदस्य-सचिव तोक्ने र आवश्यकता अनुसार सम्बद्ध निकायको पदाधिकारी वा विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछन्।

(१) नियामक समन्वय संयन्त्रको संरचना, काम, कर्तव्य र अधिकार:

(क) संरचना

(۹)	गभर्नर, नेपाल राष्ट्र बैंक	- संयोजक
(२)	संयोजक, अनुसन्धान समन्वय संयन्त्र	- सदस्य
(३)	अध्यक्ष, नेपाल धितोपत्र बोर्ड	- सदस्य
(8)	अध्यक्ष, नेपाल बीमा प्राधिकरण	- सदस्य
(乂)	सहसचिव, अर्थ मन्त्रालय	- सदस्य
(६)	रजिष्ट्रार, सहकारी विभाग	- सदस्य
([©])	प्रमुख, गैरवित्तीय पेशाकर्मी तथा व्यवसायीसँग सम्बन्धित	
	नियमनकारी निकाय (आवश्यकता अनुसार आमन्त्रित गर्न	
	सिकने)	- सदस्य
(5)	प्रमख. वित्तीय जानकारी इकाई	- सदस्य

नियामक समन्वय संयन्त्रको सचिवालय नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहनेछ।

(ख) काम, कर्तव्य र अधिकारः

- (१) जोखिमका आधारमा सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी नियामकीय दृष्टिकोण निर्धारण गर्ने,
- (२) निरोधात्मक तथा नियामक क्षेत्रले कार्यान्वयन गर्नुपर्ने राष्ट्रिय नीति, रणनीति तथा कानूनको कार्यान्वयनको समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- (३) वित्तीय जानकारी इकाईको साधन, स्रोत, जनशक्ति व्यवस्था र कार्यात्मक स्वायत्तता सुनिश्चित गर्ने,
- (४) नियमनकारी निकायको कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्ने र कार्यान्वयन तहको समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी बनाउने.
- (५) अन्तरनिकाय नियमन एवम् सुपरिवेक्षणका विषयमा आवश्यकता अनुसार मार्गदर्शन जारी गर्ने, र
- (६) संयन्त्रको क्षेत्राधिकार रहेको विषयको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी वार्षिक प्रतिवेदन निर्देशक समितिमा पेस गर्ने।

नियामक समन्वय संयन्त्रले नियमनकारी निकायमार्फत गरिने सुपरिवेक्षणले सूचक संस्थामा सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्कारी कार्य तथा आमिवनाशका हातहितयार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण लगायत वित्तीय अपराध नियन्त्रण गर्ने आधारभूत संरचना वा संयन्त्र भए नभएको, यस्ता संरचना वा संयन्त्रबाट प्रभावकारी कार्य सम्पादन भए नभएको, वित्तीय जानकारी इकाईमा रहेको goAML System प्रयोग गरे नगरेको, शङ्कास्पद कारोबार प्रतिवेदनको प्रवृत्ति जोखिम अनुकूल भए नभएको, सूचक संस्थाको कामकारबाही जोखिममा आधारित भए नभएको, तेस्रो पक्षबाट यस प्रणालीको परिपालना परीक्षण भए नभएको, स्रोत साधनको व्यवस्थापन जोखिम सापेक्ष भए नभएको, समग्र काम कारबाही संस्थागत र नियमित भए नभएको र संस्थागत प्रणालीले प्रभावकारी नितजा (Outcome) दिए निदएको समीक्षा गर्नेछ।

(२) अनुसन्धान समन्वय संयन्त्रको संरचना, काम, कर्तव्य र अधिकारः

(क) संरचनाः

(۹)	नायब महान्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय	-संयोजक
(२)	प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक, नेपाल प्रहरी	- सदस्य
(₹)	प्रमुख, सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग	- सदस्य
(8)	सहसचिव, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	- सदस्य
(乂)	महानिर्देशक, कसूरजन्य सम्पत्ति व्यवस्थापन विभाग	- सदस्य
(६)	महानिर्देशक, फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालय, सर्वोच्च अदालत	- सदस्य
(७)	प्रमुख, विशेष सरकारी विकलको कार्यालय	- सदस्य
(5)	प्रतिनिधि, अन्य अनुसन्धानकारी निकाय (आवश्यकता अनुसार)	-सदस्य

अनुसन्धान समन्वय समितिको सचिवालय महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा रहनेछ।

(ख) काम, कर्तव्य र अधिकारः

- (१) सम्बद्ध कसूर र सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरको जोखिमको आधारमा समानान्तर रूपमा अनुसन्धान तथा अभियोजन गर्न आवश्यक कार्यविधि/मापदण्ड/दिग्दर्शन तयार गरी सो विषयमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र अन्य अनुसन्धानकारी निकायलाई सहयोग एवं समन्वय गर्ने,
- (२) आतङ्ककारी कार्य, आतङ्ककारी कार्य वा आमविनाशका हातहतियारको निर्माण तथा विस्तारमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूरको अनुसन्धान तथा अभियोजन व्यवस्थित हुने संयन्त्र तथा मापदण्ड तय गरी लागू गर्न गराउन समन्वय गर्ने.
- (३) वित्तीय अपराधसँग सम्बन्धित सम्पत्ति तथा साधनको रोक्का, नियन्त्रण र जफत मागदावी सम्बन्धी एकीकृत अभिलेख व्यवस्थापन प्रणाली अवलम्बन गर्ने र सोका लागि कार्यविधि तयार गर्न सहयोग गरी त्यसको कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- (४) वित्तीय अपराधको अनुसन्धान तथा अभियोजनमा कार्यान्वयन तहको समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन निकायगत कार्यान्वयन कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने सम्पादित कार्यको समीक्षा गरी सुधारका लागि सुझाव दिने,
- (प्र) वित्तीय अपराध अनुसन्धान तथा अभियोजन कार्यमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि कार्य गर्ने.
- (६) अनुसन्धान लगायत अन्य सम्बद्ध निकायले नेपाल प्रहरीमा रहेको अभिलेखालयको अपराध सम्बन्धी सूचना आदान-प्रदान गर्न सहज हुने गरी आवश्यक मापदण्ड तयार गर्ने.
- (७) मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ बमोजिमको समन्वय समितिमा अनुसन्धान समन्वय संयन्त्रबाट सम्पादित कार्यको प्रगति विवरण पेस गरी मार्गदर्शन प्राप्त गर्नुका साथै यस रणनीतिको विषयलाई उक्त समितिको नियमित कार्यको रूपमा स्थापित गराउन आवश्यक पहल गर्ने. र
- (८) संयन्त्रको क्षेत्राधिकार रहेको विषयको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी वार्षिक प्रतिवेदन निर्देशक समितिमा पेस गर्ने।

अनुसन्धान समन्वय संयन्त्रले मूलतः जोखिममा आधारित भई ठूला, गम्भीर र अन्तरदेशीय प्रकृतिका सम्बद्ध कसूर र सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरको समानान्तर अनुसन्धान, अभियोजन र कसूरजन्य सम्पत्तिको व्यवस्थापनको प्रभावकारिता सम्बन्धी विषयमा समीक्षा गर्नेछ।

(३) आतङ्कवाद प्रतिरोध संयन्त्रको संरचना, काम, कर्तव्य र अधिकार:

(क) संरचनाः

(9)	सचिव, गृह मन्त्रालय	- संयोजक
(२)	रथी, नेपाली सेना	- सदस्य
(३)	प्रहरी महानिरीक्षक, नेपाल प्रहरी	- सदस्य
(8)	सशस्त्र प्रहरी महानिरीक्षक, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	- सदस्य
(乂)	मुख्य अनुसन्धान निर्देशक, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	- सदस्य
(६)	सहसचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	
	(सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण हेर्ने)	-सदस्य
(૭)	सहसचिव, परराष्ट्र मन्त्रालय	- सदस्य
(5)	प्रमुख, सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग	- सदस्य
(%)	प्रमुख, वित्तीय जानकारी इकाई	- सदस्य

आतङ्कवाद प्रतिरोध संयन्त्रको सचिवालय गृह मन्त्रालयमा रहनेछ।

(ख) काम. कर्तव्य र अधिकारः

- शातङ्कवाद विरुद्ध मुलुकको दृष्टिकोण निर्धारण गरी नियन्त्रणात्मक विधि सुनिश्चित गर्ने, गराउने,
- (२) आतङ्कवाद, आतङ्कारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण, आमविनाशका हातहितयारको निर्माण, विस्तार एवं लगानी निवारण, संयुक्त राष्ट्रसङ्घ सुरक्षा परिषद्को लक्षित वित्तीय कारबाही वा त्यस्तै अन्य सूचीसँग सम्बन्धित विषयको कार्यान्वयनको स्वचालित प्रणालीको व्यवस्था गर्ने, समन्वय र सहजीकरण गर्ने.
- (३) कार्यान्वयन तहको समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक अन्य कार्य गर्ने, गराउने,
- (४) आतङ्कवाद प्रतिरोध सम्बन्धी विषयमा आवश्यकता अनुसार मार्गदर्शन जारी गर्ने र सम्बन्धित निकायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- (५) संयन्त्रको क्षेत्राधिकार रहेको विषयको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी वार्षिक प्रतिवेदन निर्देशक समितिमा पेस गर्ने।

आतङ्कवाद प्रतिरोध संयन्त्रले आतङ्कवाद, आतङ्कारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण, आमविनाशका हातहतियारको निर्माण, विस्तार एवं लगानी प्रतिरोध सम्बन्धमा सम्बद्ध निकाय र क्षेत्रलाई आवश्यक पूर्वाधार तथा सक्षम एवं स्वचालित कार्यान्वयनको प्रभावकारिता सम्बन्धी विषयमा समीक्षा गर्नेछ।

(४) कार्यान्वयन समन्वय तथा सहजीकरण सिमतिको संरचना, काम, कर्तव्य र अधिकार (क) संरचनाः

- (१) सहसचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय संयोजक (सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण हेर्ने)
- (२) उपसचिव, कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय सदस्य
- (३) उपसचिव, अर्थ मन्त्रालय सदस्य
- (४) निर्देशक, सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग सदस्य
- (५) निर्देशक, कसुरजन्य सम्पत्ति व्यवस्थापन विभाग सदस्य
- (६) उपन्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय (अनुसन्धान समन्वय संयन्त्रको सचिवालय) - सदस्य
- (७) प्रहरी उपरीक्षक, नेपाल प्रहरी सदस्य
- (८) उपनिर्देशक, वित्तीय जानकारी इकाई सदस्य
- (९) उपसचिव (सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण हेर्ने) प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय - सदस्य

(ख) काम, कर्तव्य र अधिकारः

- (१) मौजुदा कानून, रणनीति तथा कार्ययोजना कार्यान्वयनको प्रगति विवरण समिक्षासहित समन्वय समितिमा प्रतिवेदन पेस गर्ने,
- (२) नीतिगत तथा व्यावहारिक समस्याका सम्बन्धमा अध्ययन गरी वा गराई सम्बन्धित निकायलाई सुझाव प्रदान गर्ने,
- (३)निकायहरूका बीचमा कार्यान्वयन सम्बन्धी विषयमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने. र
- (४) समन्वय समितिले निर्देश गरे अनुसारका अन्य कार्य गर्ने।

१.६ स्रोतसाधनको व्यवस्था

यस रणनीति तथा कार्ययोजनामा उल्लेख भएका क्रियाकलापको कार्यान्वयनमा जिम्मेवार सम्बद्ध निकायले यस रणनीति तथा कार्ययोजनालाई आ-आफ्नो वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसँग आबद्ध गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ।

१.७ अनुगमन तथा प्रतिवेदन

यो रणनीति तथा कार्ययोजनाले निर्धारण गरेका क्रियाकलापको कार्यान्वयनमा भएको प्रगतिका सम्बन्धमा सम्बद्ध सबै निकायबाट अर्धवार्षिक र वार्षिक प्रगति विवरण समन्वय समितिमा पेस हुनेछ। समन्वय समितिले राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयार गरी निर्देशक समितिमा पेस गर्नुपर्नेछ।

राष्ट्रिय रूपमा यो रणनीति कार्यान्वयनको नियमित अनुगमनको कार्य प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट हुनेछ। प्रत्येक मन्त्रालयले प्रचलित नीति तथा कानूनको अधीनमा रही आफ्नो क्षेत्रभित्रका निकाय वा संस्थाको नियमित कार्यसमीक्षा तथा अनुगमन गर्नुपर्नेछ।

१.८ अपेक्षित उपलन्धि

यो रणनीति तथा कार्ययोजनाको कार्यान्वयनबाट मुलुकमा वित्तीय अपराध न्यूनीकरण भएको हुनेछ भने अनौपचारिक क्षेत्रलाई औपचारिक अर्थतन्त्रको मूलप्रवाहमा ल्याउन सहयोग पुग्नेछ। त्यसैगरी, यसको कार्यान्वयनबाट निजी क्षेत्र तथा विदेशी लगानीकर्ताको व्यावसायिक आत्मविश्वास अभिवृद्धि भएको हुनेछ। मूलतः यो रणनीति तथा कार्ययोजनाको सफल कार्यान्वयनबाट नेपालको वित्तीय क्षेत्रको स्थायित्व र अन्तर्राष्ट्रिय साख अभिवृद्धिमा सघाउ पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

१.९ संशोधन र परिमार्जन

यो रणनीति तथा कार्ययोजना पाँच वर्षभित्र कार्यान्वयन गरिनेछ। नेपाल सरकारले आवश्यकता अनुसार यस रणनीति तथा कार्ययोजनाको संशोधन गर्न सक्नेछ। रणनीति तथा कार्ययोजनाको कार्यान्वयनमा द्विविधा वा बाधा उत्पन्न भएमा वा व्याख्या गर्नुपर्ने भएमा सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी कानूनले गठन गरेको निर्देशक समितिले यस्तो कार्य गर्नेछ।

परिच्छेद-२ कार्ययोजना

उद्देश्य नं. १: गम्भीर र उच्च जोखिमयुक्त आर्थिक अपराधको अनुसन्धान र अभियोजनमा जोखिमकेन्द्रित कार्यपद्धति अवलम्बन गर्नु।

रणनीति १.१. सम्बद्ध कसूरको अनुसन्धानसँगै सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरका तत्त्व पहिचान गर्ने तथा अनुसन्धान सम्बन्धी सूचना आदान-प्रदान गर्ने कायीविधिगत व्यवस्था गर्ने।

'	d		000	समन्वय/कार्यसमीक्षा	d	अपेक्षित
₩. ₩.	विकथाकलाप	जिस्सवार् निकाय	सहयागा ानकाय	गर्ने निकाय	समयाबाध	प्रतिफल
9.9.9	१.१.१ सम्बद्ध कसूरको अनुसन्धान	महान्यायाधिवक्ता	अनुसन्धान	प्रधानमन्त्री तथा	२०८१	अनुसन्धान
	प्रतिवेदन र अभियोजनको	अभियोजनको को कार्यालय,	समन्वय संयन्त्र,	मन्त्रिपरिषद्को	%म	प्रतिवेदन र
	निर्णयमा सम्पत्ति शुद्धीकरणको	अनुसन्धानको	अनुसन्धानकारी	कार्यालय र		अभियोजनको
	कसूर पहिचानको व्यहोरा उल्लेख	क्षेत्राधिकार भएको	निकाय	सम्बन्धित संवैधानिक		निर्णयमा
	हुने नीतिगत व्यवस्था मिलाउने।	संवैधानिक निकाय		निकाय		आवश्यक
						व्यवस्था
						भएको हुने।
9.9.3	१.१.२ जोखिममा आधारित AML अनुसन्धान	अनूसन्धान	महान्यायाधिवक्ता	प्रधानमन्त्री तथा	२०८१	AML
	Handbook for Investigators	समन्वय संयन्त्र	को कार्यालय,	मन्त्रिपरिषद्को	्म १	Handbook for
	(वितीय उपकरण र कार्राबारको		नियमनकारी	कार्यालय		Investigators
	प्रयोग समेत) बनाई लागू गर्ने।		निकाय,			लागू भएको
			अनुसन्धानकारी			हुने।

अः अः	िकयाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा न्ये िन्स	समयावधि	
			निकाय, वित्तीय	नि निकाद		प्रायक्ष
			जानकारी इकाई			
	नोटः त्यस्तो Handbook मा भ्रष्टार	गर, राजस्व छली, र	नीमापार व्यापार, वि	Handbook मा भ्रष्टाचार, राजस्व छली, सीमापार व्यापार, विशेषतः बहुमूल्य धातु तथा त्यस्तै प्रकृतिका अन्य	ाथा त्यस्तै	प्रकृतिका अन्य
	बस्तुको तस्करी, मानव तस्करी वा बेचबिखन, शारीरिक शोषण, लागुऔषध, ठगी (सहकारी सहित), विप्रेषण, भर्चुअल वा विद्युतीय	बेचबिखन, शारीरिक	शोषण, लागुओषध, ट	ज्गी (सहकारी सहित) ि	प्रिषण, भर्चुअ	ल वा विद्यतीय
	अपराध, वातावरण सम्बन्धी अपरा	ग्र, पुँजी पलायन, स	ङ्गठित अपराध, स	र्वसाधारणलाई झुक्याउने	ं वा ठगी	गर्ने मनसायका
	स्किम, भित्री कारोबार, धितोपत्रको मूल्यमा अवाञ्छित उतारचढाव, कम्पनीलाई माध्यम बनाई आफूले लगानी नगरी विभिन्न	मूल्यमा अवाञ्छित	उतारचढाव, कम्पर्न	ोलाई माध्यम बनाई अ	क्लि लगार्न	। नगरी विभिन्न
	बहानामा कम्पनीमा उल्लेख्य शेयर कायम गर्ने कम्पनीका प्रमुख पदाधिकारी वा शेयरधनी, कानूनी व्यक्तिको आर्थिक,	र कायम गर्ने कम्प	ग्नीका प्रमुख पदा	धकारी वा शेयरधनी,	कानूनी व्यक्ति	क्ते आर्थिक,
	व्यावसायिक वा अन्य तवरबाट दुरुपयोग, वास्तविक धनीको अस्पष्टता, ठूलो वा सहुलियतपूर्ण कर्जाको दुरुपयोग वा अन्य	रुपयोग, वास्तविक	धनीको अस्पष्टता, ट्र	र्लो वा सहुलियतपूर्ण व	न्जीको दुरुष	मयोग वा अन्य
	गम्भीर कसूरहरूको अनुसन्धानमा फाइनान्सियल इन्टेलिजेन्सको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिई समावेश गर्ने तथा अनुसन्धानको	माइनान्सियल इन्टेलि	जिन्सको प्रयोगलाई	प्राथमिकता दिई समावे	श गर्ने तथ	। अनुसन्धानको
	सिलसिलामा सूचक संस्थामा देखिएका गम्भीर संस्थागत कैफियत वा संस्थागत अपराध सम्बन्धी दायित्व	का गम्भीर संस्थागत	कैफियत वा संस्थाग	ात अपराध सम्बन्धी दा्	येत्व (Corp	orate Criminal
	Liability) आदिका बारेमा नियमनक	री निकायलाई जानक	गरी दिने सम्बन्धी ब	त्यवस्थासमेत समावेश [.]	गर्ने।	
9.9.3		आन्तरिक राजस्व	अर्थ मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा	४०८४	AML
	परिमार्जन गरी वा आवश्यकता विभाग, भन्सार	विभाग, भन्सार		मन्त्रिपरिषद्को	साउन	Handbook for Tax
	अनुसार छुट्टै AML Handbook विभाग, राजस्व	विभाग, राजस्व		कार्यालय		Investigators
	for Tax Investigators/Auditors	अनुसन्धान विभाग				Auditors
	(meruding croup ray Addit) बिनार्ट लाग गर्ने।					उपयोगमा
						आएको
						ज्य <u>न</u>

	d		4	समन्वय/कार्यसमीक्षा	4	अपेक्षित
₹. &	hlकवाकिका	जिस्सवीर निकाय	सहयागा नकाय	गर्ने निकाय	समयाबाध	प्रतिफल
8.9.8	१.१.४ सम्बन्धित निकायहरूबीच	गृह मन्त्रालय,	महान्यायाधिवक्ता	अनुसन्धान समन्वय	४०८४	पहुँच बृद्धि
	अनुसन्धानसँग सम्बन्धित सूचना	नेपाल प्रहरी	को कार्यालय	संयन्त्र	पुस	भएको हुने।
	विद्युतीय माध्यमबाट आदान					
	प्रदान गर्न नेपाल प्रहरीमा स्थापित					
	राष्ट्रिय आपराधिक					
	अभिलेखालयलाई कानूनी र					
	नीतिगत रूपमा व्यवस्थित गर्दे					
	सूचनाको पहुँच बृद्धि गर्ने।					
9.9.8	१.१.४ राष्ट्रिय/क्षेत्रगत/संस्थागत जोखिम	महान्यायाधिवक्ता	अनुसन्धान	प्रधानमन्त्री तथा	२०८५	मार्गदर्शन
		को कार्यालय,	समन्वय संयन्त्र,	मन्त्रिपरिषद्को	साउन	लागू भएको
	औल्याएका र कसूरको गम्भीरता अ	अनुसन्धानको	अनुसन्धानकारी	कार्यालय र		(ज्ञाने ।
	बढाउने अवस्था भएका	क्षेत्राधिकार भएका	निकाय	सम्बन्धित संवैधानिक		
	कसूरहरूको सन्दर्भमा सम्बद्ध	संवैधानिक निकाय		निकाय		
	कसूर र सम्पत्ति शुद्धीकरणको					
	कसूर समानान्तर वा संयुक्त					
	अनुसन्धान, विशेष अनुसन्धान					
	पद्धतिको प्रयोग सम्बन्धी					
	मार्गदर्शन तयार गरी लागू गर्ने					
	गराउने।					

रणनीति १.२. उच्च जोखिमयुक्त सम्बद्ध कसूरको अनुसन्धानसँगै सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरको अनुसन्धान हुने सबल संस्थागत व्यवस्था गर्ने।

·#	d		सहयोगी	समन्वय/कार्यसमीक्षा	4	
¥.4	h &क नक	जिस्सवार निकाद	निकाय	गर्ने निकाय	प्रमुत्तावाह	জনাহাত সাত্রকজ
გ. გ. მ	राष्ट्रिय, क्षेत्रगत वा संस्थागत	महान्यायाधिवक्ताको अनुसन्धान	अनुसन्धान	प्रधानमन्त्री तथा	नियमित	संस्थागत पद्धति
	जोखिम मूल्याङ्गन, पारस्परिक	कार्यालय,	समन्वय	मन्त्रिपरिषद्को		अवलम्बन भएको
	मूल्याङ्गन लगायत कसूरको	अनुसन्धानको	संयन्त्र,	कार्यालय र		क्रिने ।
	गाम्भीर्य बढाउने तत्त्व समावेश	क्षेत्राधिकार भएको	अनुसन्धानका	अनुसन्धानका सम्बन्धित संवैधानिक		
	भएका, कानूनी व्यक्ति बा	संवैधानिक निकाय री निकाय		निकाय		
	प्रबन्धलाई प्रयोग गरी कसूर					
	भएका, वास्तविक धनी लुकाइएका					
	वा अन्तरदेशीय अपराध समावेश					
	भएका कसूरको अनुसन्धान गर्दा					
	सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी					
	कसूरको समेत समानान्तर रूपमा					
	अनुसन्धान र अभियोजन भएको					
	यकिन गरी अभिलेखन गर्ने					
	संस्थागत पद्धति अवलम्बन गर्ने,					
	गराउने।					
_						

9.2.2	१.२.२ निपाल प्रहरीले अनुसन्धान गर्ने निपाल प्रहरी	नेपाल प्रहरी	गृह मन्त्रालय	गृह मन्त्रालय अनुसन्धान समन्वय	तत्काल	नीतिगत/संस्थागत
	विषयमध्ये सम्बद्ध कसूर र सोमा			संयन्त्र		व्यवस्था भएको
	निहित सम्पत्ति शुद्धीकरणको					हुने।
	कसूरको अनुसन्धान जोखिममा					
	केन्द्रित भई केन्द्रीय समन्वयमा					
	समानान्तर अनुसन्धान हुने					
	व्यवस्था गर्न संगठन संरचना					
	पुनरावलोकन गरी आवश्यकता					
	अनुसार नीतिगत/संस्थागत					
	व्यवस्था गर्ने।					
9.5.8	सम्बद्ध कसूर र सोमा निहित	महान्यायाधिवक्ताको अनुसन्धान	अनुसन्धान	प्रधानमन्त्री तथा	तथा तत्काल	नीतिगत/संस्थागत
	1-	कार्यालय	समन्वय	मन्त्रिपरिषद्को		व्यवस्था भएको
	अभियोजन जोखिममा केन्द्रित गरी		संयन्त्र	कार्यालय		हम् ।
	समानान्तर रूपमा अभियोजन गर्न					
	आवश्यकता अनुसार					
	नीतिगत/संस्थागत व्यवस्था गर्ने।					

रणनीति १.३. कसूरजन्य सम्पत्ति रोक्का, नियन्त्रण, जफत र असुल उपर सम्बन्धी मार्गदर्शन बनाई लागू गर्ने।

1		4	9 0 0	समन्वय/कार्यसमीक्षा	Ċ	अपेक्षित
k) कथाकला भ	जिस्सवार निकाय सहयाना निकाय	सहयागा ानकाय	गर्ने निकाय	समयाबाघ	प्रतिफल
ر م	१.३.१ कसूरजन्य सम्पति तथा साधनको	साधनको महान्यायाधिवक्ता	अनुसन्धान	प्रधानमन्त्री तथा	२०८५	मार्गदर्शन लागू
	पहिचान, रोक्का वा नियन्त्रण, जफत को कार्यालय,		समन्वय संयन्त्र, मिन्त्रपरिषद्को		साउन	भएको हुने।
	मागदाबी सम्बन्धी एकीकृत मार्गदर्शन अनुसन्धानको	अनुसन्धानको	अनुसन्धानकारी	अनुसन्धानकारी कार्यालय र सम्बन्धित		
	,	क्षेत्राधिकार भएको निकाय, फैसला संवैधानिक निकाय	निकाय, फैसला	संवैधानिक निकाय		
		संवैधानिक निकाय कार्यान्वयन	कार्यान्वयन			
			निदेशनालय			
w.	१.३.२ कसूरजन्य सम्पत्ति तथा साधन व्यवस्थापन, कसूरजन्य सम्पत्ति अनुसन्धानकारी गृह मन्त्रालय,	कसूरजन्य सम्पत्ति	अनुसन्धानकारी	गृह मन्त्रालय,	२०८४	कसूरजन्य
	असुल उपर सम्बन्धी मार्गदर्शन तयार गरी व्यवस्थापन विभाग निकाय, फैसला महान्यायाधिवक्ताको	व्यवस्थापन विभाग	निकाय, फैसला	महान्यायाधिवक्ताको	त्म त्य	सम्पत्ति तथा
			कार्यान्वयन	कार्यालय		साधन
			निदेशनालय,			व्यवस्थापन,
			अनुसन्धान			असूल उपर
			समन्वय संयन्त्र			कार्य व्यवस्थित
						भएको हुने।
w.	१.३.३ सजाय, जफत र जरिबानाको मुद्दागत	फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धित	सम्बन्धित		२०८५	सजाय, जफत
	विवरण व्यवस्थित गर्ने मार्गदर्शन बनाई	निर्देशनालय	निकाय		त्य र	र जरिबानाको
	लागू गर्ने।					मुद्दागत विवरण
						व्यवस्थित
						भएको हुने।

9.3.8	मुद्रा तथा	। धारक	विनिमेय	अधिकारपत्र	भन्सार विभाग	वित्तीय	अर्थ मन्त्रालय	२०८१	मार्गदर्शन लागू
	पहिचान,	ग्रोषणा, ः	जाँचबुझ,	सूचना प्रवाह,		जानकारी		त्स र	भएको हुने।
	जफत तथा	था अन्य	काम	कारबाहीका		इकाई			
	सम्बन्धमा	. मार्गदर्शन	बनाई	लागू गर्ने।					

उद्देश्य नं. २ सुपरिवेक्षणको क्षेत्रमा जोखिममा आधारित प्रणाली अवलम्बन गरी निरोधात्मक उपायहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्नु।

रणनीति २.१. सूचक संस्थाको संस्थागत सुशासन र पारदर्शिताका सघन व्यवस्था जोखिमको आधारमा संस्थागत गर्ने गराउने।

· 		जिम्मेवार	सहयोगी	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने	d	
₹ 6	भिभवाकलाप	निकाय	निकाय	निकाय	समयाबाध	
8.9.9	२.१.१ पुँजी, कारोबार र जोखिमको वित्तीय	वित्तीय	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८१ पुस	निर्देशन जारी
	आधारमा वित्तीय क्षेत्रका सूचक	क्षेत्रका	समन्वय	निकायको सञ्चालक वा		भएको हुने।
	संस्थाले वास्तविक धनी	धनी नियमनकारी संयन्त्र	संयन्त्र	त्यस्तै प्रकृतिको समिति वा		,
	पहिचान गर्ने विस्तृत कार्यविधि निकाय	निकाय		परिषद् र अन्य नियमनकारी		
	बनाई लागू गर्ने आवश्यक			निकायको हकमा सम्बन्धित		
	मापदण्ड सहितको निर्देशन			मन्त्रालय		
	जारी गर्ने।					
8.9.	२.१.२ पुँजी, कारोबार र जोखिमको नियमनकारी समन्वय	नियमनकारी	समन्वय	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८२ साउन	निर्देशन जारी
	आधारमा कमशः सबै ि	नेकाय	समिति	निकायको सञ्चालक वा		भएको हुने।

प्रकारका सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार,				त्यस्तै प्रकृतिको समिति वा परिषद् र अन्य नियमनकारी		
				निकायको हकमा सम्बन्धित मन्त्रालय		
बमााजम ानयननकारा ानकाथ एवं बित्तीय जानकारी	- 1			मन्यादाय		
इकाईलाई दिने सूचना वा						
प्रतिवेदन विद्युतीय माध्यमबाट						
गर्ने व्यवस्था गर्न निर्देशन जारी						
गर्ने।						
सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण		निवारण नियमनकारी नियामक	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	नियमनकारी २०८१ पुस	निर्देशन/मार्गदर्शन
ऐनको उद्देश्य परिपूर्ति हुनेगरी निकाय		निकाय	समन्वय	निकायको सञ्चालक वा		लागू भएको हुने।
उल्लेख्य स्वामित्व भएका			संयन्त्र,	त्यस्तै प्रकृतिको समिति वा		
व्यक्ति र व्यवस्थापन तहका			प्रधानमन्त्री	परिषद् र अन्य नियमनकारी		
२.१.३ पदाधिकारीको Fit and Proper			तथा	निकायको हकमा सम्बन्धित		
Test लगायत वास्तविक धनी			मन्त्रिपरिषद्को मन्त्रालय	मन्त्रालय		
पहिचान र अनुगमनको लागि			कार्यालय			
विस्तृत निर्देशन/मार्गदर्शन						
बनाई लागू गर्ने।						
बैंक तथा वित्तीय संस्था, बीमा, नियमनकारी नियामक		नियमनकारी	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८२ पुस	मापदण्ड लागू
क्यासिनो, धितोपत्रको कारोबार निकाय			समन्वय	निकायको सञ्चालक वा		भएको हुने।
गर्ने संस्था, घर जग्गाको			संयन्त्र	त्यस्तै प्रकृतिको समिति वा		
	١.					

	नीतिगत व्यवस्था भएको हुने।	goAML मा आबद्ध भएको हुने।
	२०६२ साउन	२०६२ साउन
परिषद् र अन्य नियमनकारी निकायको हकमा सम्बन्धित मन्त्रालय	सम्बन्धित नियमनकारी निकायको सञ्चालक वा त्यस्तै प्रकृतिको समिति वा परिषद् र अन्य नियमनकारी निकायको हकमा सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय
	नियामक समन्वय संयन्त्र	वित्तीय जानकारी इकाई, सम्बन्धित मन्त्रालय
	नियमनकारी निकाय	गर्ड दती, दती गर्ने वितीय . इजाजतपत्र निकाय, जानकाः वा अनुमित नियमनकारी इकाई, कर चुक्का निकाय, सम्बन्धिः ा वितीय आन्तिरक मन्त्राल ईमा रहेको राजस्व आबद्ध भए विभाग
व्यावसायिक कारोबार गर्ने संस्था, बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको वार्षिक परिपालना परीक्षण गराउन आवश्यक मापदण्ड तर्जुमा गरी लागू	२.१.४ अन्य सूचक संस्थाको पुँजी नियमनकारी नियामक कारोबार र जोखिमको निकाय समन्वय आधारमा परिपालना परीक्षण गराउने नीतिगत व्यवस्था	२.१.६ सूचक संस्थालाई दत्ती, दत्ती गर्ने अनुमतिपत्र दिंदा, इजाजतपत्र निकाय, नवीकरण गर्दा वा अनुमिति नियमनक प्रदान गर्दा वा कर चुक्का निकाय, प्रमाणपत्र दिंदा वित्तीय आन्तिरक जानकारी इकाईमा रहेको राजस्व goAML मा आबद्ध भए विभाग नभएको यिकन गर्ने।
	8. 8.	₩. 6 . 6 .

اج. اج. ا	२.१.७ सूचक संस्थाले उच्च पदस्थ नियमनकारी नियामक	उच्च पदस्थ	नियमनकारी	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८१ पुस	निदेशन जारी
	व्यक्ति, बास्तविक धनी, सूचीकृत निकाय	धनी, सूचीकृत	. निकाय	समन्वय	निकायको सञ्चालक वा		भएको हुने।
	न्यक्ति, Criminal Record,	nal Record,		संयन्त्र	त्यस्ते प्रकृतिको समिति वा)
	Adverse Information लगायत	ation लगायत			परिषद् र अन्य नियमनकारी		
	अन्य विषयको	Screening			निकायको हकमा सम्बन्धित		
	सम्बन्धी विस्तृत	त कार्यविधि			मन्त्रालय		
	बनाई लागू गर्न नियमनकारी	े नियमनकारी	.				
	निकायले निर्देशन जारी गर्ने।	जारी गर्ने।					
2.9.5	२.१.८ नियमनकारी	निकायको	निकायको नियमनकारी नियामक	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	सहकारी क्षेत्रको हकमा सूची अद्यावधिक	सूची अद्यावधिक
	वेबसाइटमा सूचक संस्थाको निकाय	चक संस्थाको	निकाय	समन्वय	निकायको सञ्चालक वा	२०८२ साउन, अन्य भएको हुने।	भएको हुने।
	सूची एकीकृत	रूपमा	L	संयन्त्र	त्यस्ते प्रकृतिको समिति वा	संस्थागत सूचक)
	अद्यावधिक गरी राख्ने	राख्ने।			परिषद् र अन्य नियमनकारी	संस्थाको हकमा	
					निकायको हकमा सम्बन्धित	२०८३ साउन र	
					मन्त्रालय	बाँकीको हकमा	
						२०८४ साउन र	
						तत्पश्चात् नियमित	
						रूपमा	

रणनीति २.२. बैकिङ्ग, विप्रेषण, घितोपत्र, सहकारी, घर जग्गा, क्यासिनो र बहुमूल्य धातु क्षेत्रका प्रणालीगत रूपले महत्त्व राख्ने सूचक संस्थालाई प्राथमिकता दिई जोखिममा आधारित नियमन, सुपरिवेक्षण तथा शीघ्र सुधारात्मक कारबाही प्रणालीको विकास गर्ने।

क.स. किथीकलाप निकाय २.२.१ क्षेत्रवात जोखिम मूल्याङ्कनको नियमनकारी सिरमानकारी संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निकाय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निकाय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको नियमनकारी संस्थाहरूलागत र नियमित नियमनकारी सुपरिवेक्षणजाट प्राप्त जानकारी निकाय सुपरिवेक्षण र तध्यका आधारमा हेहायका सुपरिवेक्षण क्षेत्रवमा जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण कार्यान्वयन गर्न थप छुटे विस्तृत सुपरिवेक्षण विस्तृत सुपरिवेक्षण प्रणालीको २.२.२.१ बेड्डिङ २.२.२.२ सहकारी	-	जम्मवार	सहयोगी	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने	ć	
σ α	<u></u>	निकाय	निकाय	निकाय	सम्याबाह्य	अनास्य प्रायभव
σ α	मूल्याङ्गनको	नियमनकारी	समन्वय	नियामक समन्वय संयन्त्र	कम्तीमा	मार्गदर्शन जारी
σ. α.	रमा सूचक	निकाय	समिति		वार्षिक	र अद्यावधिक
σ. α.	ारी गारएको					भएको हुने।
अद्यावधिक गर्ने गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट र तथ्यका आध् क्षेत्रमा जोखिम स्थलगत कार्यान्वयन ग विस्तृत सुपरिवे विकास गर्ने।	ल्पमा)
गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट र तध्यका आह क्षेत्रमा जोखिम स्थलगत कार्यान्वयन ग विकत्ति सुपरिवे विकास गर्ने।						
सुपरिवेक्षणबाट र तथ्यका आधि क्षेत्रमा जोखिम स्थलगत कार्यान्वयन ग विस्तृत सुपरिवे विकास गर्ने। बोङ्कङ्ग	नियमित	नियमित नियमनकारी	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८१ पुस	सुपरिवेक्षण
र तथ्यका आध् क्षेत्रमा जोखिम स्थलगत कार्यान्वयन ग विस्तृत सुपरिवे विकास गर्ने। बेड्डिङ्ग	प्राप्त जानकारी निकाय	निकाय	समन्वय	निकायको सञ्चालक वा	र तत्पश्चात्	प्रणाली
	रमा देहायका		संयन्त्र	त्यस्तै प्रकृतिको समिति	नियमित	अवलम्बन
	॥ आधारित			वा परिषद् र अन्य		भएको हुने।
कार्थान्वयन विस्तृत सुपरि विकास गर्ने। बेङ्गिङ्ग सहकारी	सुपरिवेक्षण			नियमनकारी निकायको		,
बिस्तृत सुपरि बिकास गर्ने। बैङ्किङ्ग सहकारी	गर्न थप छुट्टे			हकमा सम्बन्धित		
<u> </u>	ग प्रणालीको			मन्त्रालय		
 						
-						
२.२.२.३ विप्रेषण						
२.२.२.४ भुक्तानी प्रणाली						
२.२.२.४ धितोपत्र						
२.२.२.६ बीमा						

 •	4	जिम्मेवार	सहयोगी	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने	d	
ઋ.ૡ.	कियाकलाप	निकाय	निकाय	निकाय	समयावाघ	બપાક્ષ ત પ્રાત फल
2.2.2.6	घरजग्गा					
2.2.2.S	क्यासिनो					
8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8. 8	बहुमूल्य धातु					
₩. ₩.	सूचक संस्थाको जोखिम	जोखिम नियमनकारी	कानून, न्याय	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८२	मापदण्ड लागू
	मूल्याङ्गन नीति, कार्यविधि,	निकाय	तथा संसदीय	निकायको सञ्चालक वा	साउन र	भई सो अनुसार
	कार्यप्रणाली, क्षमता अभिवृद्धि,		मामिला	त्यस्तै प्रकृतिको समिति	तत्पश्चात्	कारबाही भएको
	रिपोर्टिङ्ग र प्रभावकारिता		मन्त्रालय,	वा परिषद् र अन्य	नियमित	हुन्।
	जोखिम सापेक्ष भए नभएको		समन्वय	नियमनकारी निकायको		
	यकिन गरी जोखिमका		समिति	हकमा सम्बन्धित		
	आधारमा नियमनकारी			मन्त्रालय		
	कारबाही तथा सजाय					
	आनुपातिक, निरोधात्मक र					
	प्रभावकारी बनाउन शीघ्र					
	10					
	मापदण्ड तर्जुमा गरी लागू					
	गरे।					
×. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5. 5.	नगद कारोबार, विदेशी मुद्रा नेपाल राष्ट्र	न राष्ट्र	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	3053	मार्गदर्शन जारी
	कारोबार, कानूनी व्यक्ति र	<u>6</u> 4.	समन्वय	निकायको सञ्जालक वा	साउन	भई निरोधात्मक
	प्रबन्ध, हुण्डी, क्यासिनो,		संयन्त्र	त्यस्तै प्रकृतिको समिति		उपायहरूको

क.स. प्रभाकशाप निकाय घरजागा, बहुमूल्य धातु तथा वस्तु, उच्च पदस्थ व्यक्ति, सीमापार कारोबार, व्यापारमा आधारित सम्पत्ति शुद्धीकरण, भच्छेशल सम्पत्ति लगायत आधिक कारोबार तथा अपराधका नयाँ प्रबृत्तिका सम्बन्धमा नियमित अध्ययन गरी आवश्यक मार्गदर्शन जारी गर्ने तथा निरोधात्मक उपायहरूको अवलम्बन गर्ने गराउने।	130 d la	(d	9
		निकाय	निकाय	निकाय	समयावाध	અપાસત પ્રાતમ્ખ
	घरजग्गा, बहुमूल्य धातु तथा			वा परिषद् र अन्य		अवलम्बन
	च पदस्थ व्यक्ति,			नियमनकारी निकायको		भएको हुने।
	कारोबार, व्यापारमा			हकमा सम्बन्धित		
	सम्पत्ति शुद्धीकरण,			मन्त्रालय		
	सम्पत्त लगायत					
	कारोबार तथा					
	नयाँ प्रबृत्तिका					
	नियमित अध्ययन					
	यक मार्गदर्शन जारी					
	तथा निरोधात्मक					
	ो अवलम्बन गर्ने					
	सन्दर्भमा न्यूनतम	न्यूनतम वित्तीय क्षेत्रका	नियामक	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८३	मापदण्ड लागू
अन्तर्राष्ट्रिय	मापदण्ड भएका	नियमनकारी	समन्वय	निकायको सञ्चालक वा	साउन	भएको हुने।
FinTech, I	RegTech, Artificial	निकाय	संयन्त्र	त्यस्तै प्रकृतिको समिति		1
Intelligenc	e जस्ता विषयको			वा परिषद र अन्य		
प्रयोगको स	सम्बन्धमा आवश्यक			नियमनकारी निकायको		
मापदण्ड ब	मापदण्ड बनाई लागू गर्ने।			हकमा सम्बन्धित		
				मन्त्रालय		

·!	d	जिम्मेवार	सहयोगी	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने	ć	4
₹ }	भाकलाम	निकाय	निकाय	निकाय	समयाबाध	अतास्य प्रायक्ष
ر ا ا ا ا ا ا	संस्थागत जोखिम मूल्याङ्गनको	नियमनकारी	समन्वय	सम्बन्धित नियमनकारी	२०८१ पुस	मापदण्ड
	वार्षिक रूपमा स्वतन्त्र तेस्रो	निकाय	सामात	निकायको सञ्जालक वा	,	तोकिएको हुने।
	पक्षबाट समीक्षा गर्न मापदण्ड			त्यस्ते प्रकृतिको समिति)
	तोक्ने ।			वा परिषद् र अन्य		
				नियमनकारी निकायको		
				हकमा सम्बन्धित		
				मन्त्रालय		
الم الم الم	नियमनकारी निकाय	समन्वय समिति	प्रधानमन्त्री		२०८२	नियमनकारी
	नतोकिएका क्षेत्रका सूचक		तथा		साउन	निकाय
	4		मन्त्रिपरिषद्को			तोकिएको हुने।
	तोक्ने।		कार्यालय			
8. 5. R. 5.	सुपरिवेक्षण र कारबाहीमा	नियमनकारी	वित्तीय	सम्बन्धित नियमनकारी	नियमित	कार्यनीति
	अभ्यास	निकाय	जानकारी	निकायको सञ्चालक वा		अवलम्बन
	बमोजिमका कार्यनीति		इकाइ	त्यस्ते प्रकृतिको समिति		भएको हुने।
	अवलम्बन गर्ने।			वा परिषद् र अन्य		1
				नियमनकारी निकायको		
				हकमा सम्बन्धित		
				मन्त्रालय		
5.5.8	इजाजतपत्र वा अनुमतिपत्र तथा	नेपाल राष्ट्र	नेपाल प्रहरी	प्रधानमन्त्री तथा	२०८१	रोक्का हुने
		Ì		Ī		Ì

 	4	जिम्मेवार	सहयोगी	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने	٥	
j.	निकथाकक्षा	निकाय	निकाय	निकाय	सम्यावाद्य	अनावत अंतरुल
	विदेशी विनिमय कारोबारको	<u>ब</u> र्च. ब <u>क</u> े		मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	भाद	व्यवस्था भएको
	पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने सूचक स	सम्बन्धित				ल्यमे ।
	संस्था वा विदेशबाट सहयोग	नियमनकारी				,
	वा कर्जा रकम लिने	निकाय				
	गैरनाफामूलक संस्था वा					
	कम्पनीले यस्तो स्वीकृति					
	नलिएको वा नवीकरण					
	नगरेको अवस्थामा त्यस्तो					
	संस्थाको कारोबार रहेको खाता					
	स्वतः रोक्का हुने व्यवस्था गर्ने।					

उद्देश्य नं. ३ वित्तीय जानकारी विक्षेषणको दायरालाई व्यापक बनाउनु।

निकायहरूमा प्रवाह रणनीति ३.१. शङ्कास्पद कारोबारको प्रतिवेदनको दायरा बढाई सूचना तथा तथ्याङ्गको गुणस्तरीय विक्षेषण गरी सम्बद्ध गर्ने।

क.सं.	िकयाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
3.9.9	३.१.१ नियमनकारी निकायले आफ्नो वित्तीय	वित्तीय	नियमनकारी निकाय समन्वय समिति	समन्वय समिति	नियमित	वेबसाइटमा सूची
	वेबसाइटमा अद्यावधिक गरी राखेको जानकारी	जानकारी				प्रकाशन भएको
	सूचक संस्थाको सूची क्षेत्रगत रूपमा इकाई	इकाई				हुने।
	एकीकृत गरी वेबसाइटमा प्रकाशन					
	गर्ने।					
8.9.3	३.१.२ जोखिमका क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिई वितीय	वित्तीय	नियामक समन्वय	समन्वय समिति	२०८२	कम्तीमा हरेक
	सबै प्रकार र प्रकृतिका सूचक जानकारी	जानकारी	संयन्त्र		साउन र	क्षेत्रबाट जानकारी
	संस्थाले (प्रतिनिधिमूलक समेत) इकाई,	इकाई,			तत्पश्चात्	प्राप्त भएको हुने।
	शंकास्पद/सीमा कारोबारको जानकारी नियमनकारी	नियमनकारी			नियमित	
	दायरामा ल्याउने।	निकाय				
w.9.w	३.१.३ जोखिम मूल्याङ्गन, पारस्परिक मूल्याङ्गन वित्तीय	वित्तीय	नियामक समन्वय	समन्वय समिति	२०८२	सूचना प्रकाशन
	र वस्तुगत परिस्थितिका आधारमा जानकारी	जानकारी	संयन्त्र		त <u>्</u> य	भएको हुने।
	उच्च जोखिममा देखिएका क्षेत्रका इकाई	इकाई				
	सूचक संस्थालाई अनिवार्य रूपमा					

		दिग्दर्शनको मस्योदा पेस भएको हुने।	फाइनान्सियल इन्टेलिजेन्सको प्रयोग, गोपनीयता र पृष्ठपोषण सम्बन्धी दिग्दर्शन लाग् भएको हुने।
	२०८२ साउन र तत्पश्चात् नियमित	२०८२ साउन	२०८२ असोज
	समन्वय समिति		
	अनुसन्धानकारी निकाय, नियामक समन्वय संयन्त्र, अनुसन्धान समन्वय संयन्त्र, आतङ्कवाद प्रतिरोध संयन्त्र	अनुसन्धानकारी निकाय, अनुसन्धान समन्वय संयन्त्र, सम्बद्ध सबै निकाय	भएको निर्देशक समिति वित्तीय जानकारी प्रयोग, म्बन्धी निकाय, अनुसन्धान समन्वय संयन्त्र, समन्वय संयन्त्र,
	वित्तीय जानकारी इकाई	वित्तीय जानकारी इकाई	निदेशक समिति
goAML को दायरामा ल्याउन प्राथमिकताका आधारमा अग्रिम सूचना वेबसाइटमा प्रकाशन गरी सोको जानकारी नियमनकारी निकायलाई दिने।	३.९.४ शङ्कास्पद कारोबारको शीघ्र पहिचान र वित्तीय इकाईमा सम्प्रेषणका लागि जोखिम, जानकारी अपराधका प्रकार र नयाँ प्रवृत्तिलाई इकाई समावेश गरी आवश्यकता अनुसार मार्गदर्शन अद्यावधिक गरी लागू गर्ने।	३.१.४ फाइनान्सियल इन्टेलिजेन्सको प्रयोग, वित्तीय गोपनीयता र पृष्ठपोषण सम्बन्धी जानकारी दिग्दर्शन तर्जुमा गरी समन्वय इकाई समितिमा पेस गर्ने।	ाट पेस टेलिजेन्सको गृष्ठपोषण स
	σ. m	o. m	۶.9 ع.9

रणनीति ३.२ वित्तीय जानकारी इकाईको विक्षेषण क्षमता जोखिम सापेक्ष अभिवृद्धि गर्ने।

क.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
3.2.9	३.२.१ वित्तीय जानकारी इकाईके	इकाईको वित्तीय जानकारी	नेपाल राष्ट्र बैंक,	प्रधानमन्त्री तथा	२०८१ पुस मानवीय तथा	मानवीय तथा
	विश्लेषणात्मक क्षमता अभिवृद्धिमा इकाई	। इकाई	समन्वय समिति	मन्त्रिपरिषद्को		अन्य साधन, स्रोत
	आवश्यक थप स्रोतसाधन	<u></u>		कार्यालय		थप भएको हुने।
	व्यवस्थापन गर्ने।					
8. S. S.	३.२.२ विक्षेषणको दायरालाई फराकिलो वित्तीय जानकारी	ो वित्तीय जानकारी	अनुसन्धानकारी	समन्वय समिति	५०८५	विश्लेषण सम्बन्धी
	बनाउन अनुसन्धान तथा कानून	इकाई	निकाय, अनुसन्धान		साउन र	मार्गदर्शन लागू
	कार्यान्वयन गर्ने निकायको		समन्वय संयन्त्र,		तत्पश्चात्	भएको हुने।
	पृष्ठपोषणको आधारमा विश्लेषण		आतङ्गवाद प्रतिरोध		नियमित	
	सम्बन्धी मार्गदर्शन तर्जुमा गरी		संयन्त्र			
	लागू गर्ने।					
w. %	३.२.३ रणनीतिक विक्षेषणको विस्तृत वित्तीय जानकारी	। वित्तीय जानकारी	अनुसन्धानकारी	समन्वय समिति	२०८५	विश्लेषणको
	खाका अनुसन्धान तथा कानून इकाई	इकाई	निकाय, नियामक		साउन र	विस्तृत खाका
	कार्यान्वयन गर्ने निकायको		समन्वय संयन्त्र,		तत्पश्चात्	तयार भएको
	पृष्ठपोषणको आधारमा तयार गरी		अनुसन्धान समन्वय		नियमित	हुने।
	लागू गर्ने।		संयन्त्र, आतङ्गवाद			
			प्रतिरोध संयन्त्र			

इकाईको वितीय जानकारी सम्बद्ध सर्ब निकाय	प्रधानमन्त्री तथा नियमित	। सहकार्यको लागि
द्वे गर्न इकाई, राष्ट्रिय	मन्त्रिपरिषद्को	छलफल तथा
ो कार्य गर्ने अनुसन्धान	कार्यालय	सूचना आदान-
अभिवृद्धि विभाग, राष्ट्रिय		प्रदान सुरु भएको
गा केन्द्र		

उद्देश्य नं. ४ आतङ्ककारी कार्य, आमविनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी निवारणका लागि सबल कार्यान्वयन संरचना निर्माण गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु।

रणनीति ४.१. आतक्कारी कार्य, आमविनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी रोक्न सूचना प्रवाह, नियमन र सुपरिवेक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने।

क.सं.	िकयाकलाप	जिम्मेवार निकाय	जिम्मेबार निकाय सहयोगी निकाय	समन्वय∕कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	समयावधि अपेक्षित प्रतिफल
8.9.8	८.९.९ लिक्षित वित्तीय कारबाही (Targeted परराष्ट्र मन्त्रालय आतङ्कवाद प्रतिरोध प्रधानमन्त्री तथा	परराष्ट्र मन्त्रालय	आतङ्गवाद प्रतिरोध	प्रधानमन्त्री तथा	नियमित	अद्यावधिक सूची
	Financial Sanction) मा पर्ने वा पर्न		संयन्त्रको	मन्त्रिपरिषद्को		पठाएको हुने।
	सक्नेगरी सूचीकृत गरिएका व्यक्ति वा		सचिवालय, नेपाल	कार्यालय		
	समूह वा सङ्गठनको सूची संयुक्त राष्ट्र		प्रहरी, वित्तीय			
	सङ्घ सुरक्षा परिषद्को रेजुलुसन नं.		जानकारी इकाई			
	१२६७, १४४०, १७१८, २२३१ र					
	सम्बद्ध अन्य निर्णय बमोजिमको सूची					
	संयुक्त राष्ट्र सङ्घको वेबसाइटमा					

	विद्युतीय माध्यम लागू भई सूचना प्रवाह भएको हुने।	लक्षित वित्तीय कारबाही सम्बन्धी मार्गदर्शन लागू भएको हुने।	छुट्टे निर्देशन जारी भई सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनमा नयाँ परिच्छेद थप भएको हुने।
	२०८२ साउन	२०८ १ पुस	२०८१ पुस र तत्पश्चात् नियमित
	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
	आतङ्कवाद प्रतिरोध प्रधानमन्त्री तथा संयन्त्रको मन्त्रिपरिषद्को सचिवालय, परराष्ट्र कार्यालय मन्त्रालय	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय,	गृह मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथ आतद्भवाद प्रतिरोध मन्त्रिपरिषद्को संयन्त्र कार्यालय
	जानकारी गृह मन्त्रालय, विद्युतीय नेपाल प्रहरी	गृह मन्त्रालय, आतङ्गवाद प्रतिरोध संयन्त्र	नियमनकारी निकाय
सक्नेगरी सूचीकृत गरेका व्यक्ति, समूह वा सङ्ग्वको सूची नेपाल सरकारबाट निर्णय भएको समयले बढीमा ६ घण्टाभित्र गृह मन्त्रालयको वेबसाइटमा रोक्का आदेश सहित प्रकाशन गर्ने।	४.१.४ सूचीमा भएको परिवर्तनको जानकारी गृह मन्त्रालय सम्बन्धित सबै निकायलाई विद्युतीय नेपाल प्रहरी माध्यमबाट दिने।	४.१.६ लिक्षित वित्तीय कारबाही (Targeted Financial Sanction) सम्बन्धी मार्गदर्शन बनाई लागू गर्ने गराउने।	४.१.७ नियमनकारी निकायले लक्षित वित्तीय कारबाही सम्बन्धी छुट्टे विशेष निर्देशन जारी गरी निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गर्ने।
	۶.9.× ۲.9.×	3. b. ×	9.6.%

सुपरिवेक्षण मार्गदर्शन	लागू भएको हुने।			
व				
बालबालिका तथा	ज्येष्ठ नागरिक	मन्त्रालय, उद्योग,	वाणिज्य तथा	आपूर्ति मन्त्रालय
समाज कल्याण	नारेषद्, कम्पनी	रजिष्ट्रारको		
आमविनाशका	विस्तारमा हुने	ा लगायतका	सुपरिवेक्षणको	
ದ		निवार		गाई लागू गर्ने।
आतङ्गकारी	हातहतियार	वित्तीय लग	विषयमा नि	मार्गदर्शन बनाई लागू ग
	कार्य तथा आमविनाशका समाज कल्याण बालबालिका तथा	कार्य तथा आमविनाशका समाज कल्याण बालबालिका तथा निर्माण वा विस्तारमा हुने परिषद्, कम्पनी ज्येष्ठ नागरिक	कार्य तथा आमविनाशका समाज कल्याण बालबालिका तथा निर्माण वा विस्तारमा हुने परिषद्, कम्पनी ज्येष्ठ नागरिक गानी निवारण लगायतका रिजेष्ट्रारको मन्त्रालय, उद्योग,	। कार्य तथा आमविनाशका समाज कल्याण बालबालिका तथा र निर्माण वा विस्तारमा हुने परिषद्, कम्पनी ज्येष्ठ नागरिक लगानी निवारण लगायतका रिजेष्टारको मन्त्रालय, उद्योग, नियमन तथा सुपरिवेक्षणको कार्यालय वाणिज्य तथा

रणनीति ४.२. आतक्ककारी कार्य, आमविनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूरको अनुसन्धान र अभियोजन प्रभावकारी बनाउने।

कियाकलाप जिम्मेबार निकाय सहयोगी निकाय		सहयोगी निकाय	-	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
४.२.१ अनुसन्धान तथा अभियोजन महान्यायाधिवक्ताको अनुसन्धान समन्वय	महान्यायाधिवक्ताको अनुसन्धान समन्व	अनुसन्धान समन्व		प्रधानमन्त्री तथा	२०८१	मार्गदर्शन लागू
मार्गदर्शन तर्जुमा गरी लागू कार्यालय, सम्पत्ति संयन्त्र, आतङ्गवाद	कार्यालय, सम्पत्ति संयन्त्र, आतङ्गवाद	संयन्त्र, आतङ्गवाद		मन्त्रिरषद्को	पुस इ	भएको हुने।
गर्ने। शुद्धीकरण प्रतिरोध संयन्त्र	,	प्रतिरोध संयन्त्र		कार्यालय		
अनुसन्धान विभाग,	अनुसन्धान विभाग,					
नेपाल प्रहरी	नेपाल प्रहरी					
४.२.२ अपराधका प्रकार, प्रकृति र नयौं नेपाल प्रहरी, महान्यायाधिवक्ताको गृह मन्त्रालय		महान्यायाधिवक्ता	क्र		वार्षिक	वार्षिक रूपमा
करण	करण	कार्यालय, आतङ्ग	व			प्रतिवेदन
अध्ययन गरी प्रतिवेदन अनुसन्धान विभाग प्रतिरोध संयन्त्रको		प्रतिरोध संयन्त्रक	<u> </u>			वेबसाइटमा प्रकाशन
वेबसाइटमा प्रकाशन गर्ने।						भएको हुने।

रणनीति ४.३. राष्ट्रिय सुरक्षा प्रणाली तथा सार्वजनिक खरिदमा आतङ्ककारी कार्य तथा आमविनाशका हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा हुने वित्तीय लगानी निवारण गर्न नीतिगत व्यवस्था गरी कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने।

				समन्वय/कार्य		
क.सं	िकयाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
m >>	राष्ट्रिय सरक्षा प्रणालीमा आतङ्कारी राष्ट्रिय सरक्षा	राष्ट्रिय सुरक्षा	नेपाली सेना, नेपाल	रक्षा	२०८२ साउन	नीतिगत
		परिषद् ु	प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी	मन्त्रालय, गृह र तत्पश्चात्	र तत्पश्चात्	व्यवस्था भएको
	हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा	,	बल नेपाल, राष्ट्रिय	मन्त्रालय	नियमित	_ - एक्ट
	हुने वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी		अनुसन्धान विभाग,			
	नीतिगत व्यवस्था गर्ने।		अध्यागमन विभाग,			
			सम्पत्ति शुद्धीकरण			
			अनुसन्धान विभाग,			
			वित्तीय जानकारी			
			इकाई			
or m ≫	सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी कार्यमा सार्वजनिक	सार्वजनिक	सम्बद्ध सरकारी	प्रधानमन्त्री	२०८१ पुस	वित्तीय
	लक्षित वित्तीय कारबाहीको सूचीमा खरिद अनुगमन		निकाय	तथा		कारबाहीमा
	सूचीकृत व्यक्ति, संस्था वा समूहको कार्यालय	कार्यालय		मन्त्रिपरिषद्को		सूचीकृत व्यक्ति,
	संलग्नता नहुने वा अन्तर्राष्ट्रिय असल			कार्यालय		संस्था वा समूह
	अभ्यास बमोजिम हुने व्यवस्था गर्ने।					सार्वजनिक खरिद
						सम्बन्धी कार्यमा
		•		•		

\begin{align*} & \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ \	E
नभएको तता हुने।	को सूचीकृत संस्था, कासी म्बन्धी तग्न
आबद्ध नभएव सुनिश्चितता हुने।	वित्तीय कारबाहीको सूचीमा सूचीकृत व्यक्ति संस्था, समूह निकासी पैठारी सम्बन्धी कार्य संलग्न नभएको
°र्म ल	
	साउन
	२०८२ साउन
	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
	४.३.३ निकासी पैठारीमा लक्षित वित्तीय वाणिज्य, आपूर्ति उद्योग, वाणिज्य तथा प्रधानम् कारबाहीको सूचीमा सूचीकृत व्यक्ति, तथा उपभोक्का आपूर्ति मन्त्रालय, अर्थ तथा संस्था, समूहको संलग्नता नहुने वा संरक्षण विभाग, मन्त्रालय सोको लागि अन्तर्राष्ट्रिय असल भन्सार विभाग अभ्यास बमोजिम हुने व्यवस्था गर्ने।
	वाणिज्य, आपूरि तथा उपभोक्का संरक्षण विभाग, भन्सार विभाग
	वितीय व्यक्ति, महुने बा असल मा गरें।
	ा लक्षित वित्तीय मा सूचीकृत व्यक्ति, संलग्नता नहुने बा अन्तर्राष्ट्रिय असल हुने व्यवस्था गर्ने।
	पैठारीमा ो सूचीमा गूहको संर प्राजिम अन् गोजिम हुने
	निकासी पैठारीम कारबाहीको सूची संस्था, समूहको सोको लागि अभ्यास बमोजिम
	m m .>>

सम्बन्धी पारस्परिक मूल्याङ्गन प्रतिवेदन लगायतका अध्ययनहरूले औल्याएका विषयको सुधारमा समग्र सरकारी प्रयास उद्देश्य नं. ४ सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमविनशका हातहतियार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण (Whole of government approach) को अवधारणामा प्रणालीगत सुधार गर्नु।

रणनीति ४.१. कानूनी तथा नीतिगत सुधार गर्ने।

		,				
क.सं	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
۲.9.۶	४.९.९ कसूरसँग सम्बन्धित मोजुदा र कानून,न्याय	कानून, न्याय	नेपाल कानून आयोग	प्रधानमन्त्री तथा	तत्काल	नियमित
	नयाँ कानूनको अध्ययन गरी	तथा संसदीय		मन्त्रिपरिषद्को		व्यवस्था भएको
	सम्बद्ध कसूर थप गर्न नियमित मामिला	मामिला		कार्यालय		हुने।
	व्यवस्था गर्ने।	मन्त्रालय,				
		महान्यायाधिवक्ता				
		को कार्यालय				
۶.9.۶	४.९.२ मुलुकको आवश्यकता, मौजुदा	कानून, न्याय	सम्बन्धित निकाय	प्रधानमन्त्री तथा	२०८१ पुस,	समिति गठन
	कानूनी व्यवस्था र अन्तर्राष्ट्रिय	तथा संसदीय		मन्त्रिपरिषद्को	अद्यावधिक	भएको हुने।
	मान्यतामा रहेका विषयहरूको	मामिला		कार्यालय	भए बमोजिम	1
	अध्ययन गरी कानूनी सुधारको मन्त्रालय	मन्त्रालय			कम्तीमा	
	सिफारिस गर्न सम्बन्धित निकाय				वार्षिक	
	र विज्ञ सम्मिलित समिति गठन					
	गर्ने।					

·!	d	जिम्मेवार	4	समन्बय/कार्यसमीक्षा	ć	अपेक्षित
ઋ.ૡ .	क्षियाम	निकाय	सहयागा ानकाय	गर्ने निकाय	त्तनयावाघ	प्रतिफल
४.१.३	प्रतिवेदन अनुसार कानूनको	कानून, न्याय	सम्बन्धित निकाय		२०८५	कानूनको
	मस्योदा गर्ने।	तथा संसदीय			साउन र	मस्यौदा तयार
		मामिला			आवश्यकता	भएको हुने।
		मन्त्रालय			अनुसार	
አ.ዓ.አ	रोक्का, नियन्त्रण र जफत	गृह मन्त्रालय,	कसूरजन्य सम्पत्ति		२०८१ पुस	कानूनको
	सम्बन्धमा फरक फरक	फरक कानून, न्याय	व्यवस्थापन विभाग,			मस्योदा तयार
	ऐनहरूमा रहेका फरक-फरक	तथा संसदीय	सम्बन्धित निकाय			भएको हुने।
	कानूनी व्यवस्थालाई खारेज	मामिला				
	गरी कसूरजन्य सम्पत्ति (रोक्का,	मन्त्रालय				
	जफत र नियन्त्रण। ऐन					
	अनुसार हुने गरी कानूनको					
	मस्यौदा तयार गर्ने।					
¥.ዓ. ^ሂ	४.१.४ पारस्परिक कानूनी सहायता	कानून, न्याय	सम्बद्ध सबै	प्रधानमन्त्री तथा	४०८४	पारस्परिक
	लगायत नेपाली र विदेशी	तथा संसदीय		मन्त्रिपरिषद्को	साउन	कानूनी
	निकायबीच हुने सहयोग मामिला	मामिला		कार्यालय		सहायता
	आदान-प्रदानका लागि	मन्त्रालय				सम्बन्धी
	आवश्यक मार्गदर्शन बनाई					मार्गदर्शन लागू
	लागू गर्ने।					भएको हुने।

•	4	जिम्मेवार		समन्वय/कार्यसमीक्षा	4	अपेक्षित
₹. 6	भक्षाकलाप	निकाय	सहयाना नकाय	गर्ने निकाय	सम्यावाह	प्रतिफल
x.9.8	५.१.६ निपाली र विदेशी नागरिक वा	आन्तरिक	अर्थ मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा	नियमित	समझदारी
	संस्थाले अन्य देशमा गरेको	राजस्व विभाग		मन्त्रिपरिषद्को		कायम भएको
	आर्थिक तथा वित्तीय			कार्यालय		हिने ।
	कारोबारको खाता वा राजस्व					
	अनुपालना सम्बन्धमा					
	सम्बन्धित मुलुकहरूसँग					
	दुईपक्षीय समझदारी कायम					
	गर्ने।					
ر الم. ع. الم. ع.	राष्ट्रिय आवधिक योजना तथा	राष्ट्रिय योजना	सम्बद्ध सबे	प्रधानमन्त्री तथा	नियमित	आवधिक
	नीति तर्जुमा गर्दा सम्पत्ति	आयोग		मन्त्रिपरिषद्को		योजना तथा
	शुद्धीकरण, आतङ्गकारी कार्य			कार्यालय		नीतिमा सम्पत्त
	तथा आमविनाशका					शुद्धीकरण,
	हातहतियार निर्माण वा					आतङ्गकारी
	विस्तारमा वित्तीय लगानी					कार्य तथा
	निवारण सम्बन्धी विषय					आमविनाशका
	समावेश गर्ने।					हातहतियार
						निर्माण वा
						विस्तारमा
						वित्तीय लगानी

क.सं.	कियाकलाप	जिम्मेवार निकास	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्डे विकास	समयावधि	अपेक्षित प्रविष्टन
						निवारण तिवारण
						सम्बन्धी विषय आबद्ध भाको
						हिन्दू अपूर्व स्थाप
2.9.8	५.९.८ आर्थिक, ज्यावसायिक र वित्तीय	कानून, न्याय	अर्थ मन्त्रालय, उद्योग,	प्रधानमन्त्री तथा	२०८१ पुस	समिति गठन
	क्षेत्रको बहुदो दायरा,	तथा संसदीय	वाणिज्य तथा आपूर्ति	मन्त्रिपरिषद्को		भएको हुने।
	व्यावसायिक वातावरणको मामिला	मामिला	मन्त्रालय,	कार्यालय		
	सबलीकरण, आर्थिक तथा	मन्त्रालय	महान्यायाधिवक्ताको			
	वित्तीय अपराधको प्रकार र		कार्यालय, अनुसन्धानकारी			
	प्रवृतिमा आएको जटिलता,		निकाय			
	देवानी र फौजदारी कार्य वा					
	कसूरमा थप स्पष्टता एवम्					
	फरक फरक कानून अन्तर्गत					
	फरक फरक निकायले					
	अपराधको अनुसन्धान गर्ने					
	पद्धतिको प्रभावकारिता					
	सम्बन्धमा अध्ययन गरी					

क.सं.	कियाकलाप	जिम्मेबार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
	प्रतिवेदन पेस गर्न सरकारी, निजी क्षेत्र र विज्ञ सम्मिलित बहुपक्षीय अध्ययन समिति गठन गर्ने।					
8.9.8	४.१.९ अध्ययन समितिले सुझाव	अध्ययन समिति		प्रधानमन्त्री तथा	२०८५	प्रतिवेदन पेस
	सहितको प्रतिवेदन कानून,		वाणिज्य तथा आपूर्ति	मन्त्रिपरिषद्को	साउन	भएको हुने।
	न्याय तथा संसदीय मामिला		मन्त्रालय,महान्यायाधिवक्ता	कार्यालय		
	मन्त्रालयमा पेस गर्ने ।		को कार्यालय,			
			अनुसन्धानकारी निकाय			

रणनीति ४.२. वास्तविक धनीको पहिचान खुल्नेगरी रजिष्टरी स्थापना गर्ने।

-	
अपेक्षित प्रतिफल	मापदण्ड लागू भएको हुने।
समयावधि	२०८१ चैत
समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने निकाय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
सहयोगी निकाय	नियामक समन्वय संयन्त्र, नियमनकारी निकाय, कम्पनी रजिष्टार कार्यालय, वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग, सहकारी विभाग
जिस्मेवार निकाय	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
िकयाकलाप	५.२.१ संस्थापना वा पुँजी खिरद उद्योग, वाणिज्य तथा विक्रीको अवस्थामा आपूर्ति मन्त्रालय वास्तिवक धनी हुन सक्ने कानूनी व्यक्ति वा कानूनी प्रबन्ध (फर्म समेत) को वास्तिविक
क.सं.	۶. ه. م.

क.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेबार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्यसमीक्षा समयावधि	समयावधि	अपेक्षित
				गर्ने निकाय		प्रतिफल
	धनी घोषणा वा पहिचान					
	सम्बन्धी मापदण्ड तयार					
	गरी लागू गर्ने।					
8.2.3	वास्तविक धनी सम्बन्धी	कम्पनी रजिष्ट्रारको	सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा	२०८५	वास्तविक धनी
	रजिष्टरीमा सम्बद्ध	कार्यालय, सहकारी		मन्त्रिपरिषद्को	साउन	सम्बन्धी
	निकाय र सूचक	विभाग, वाणिज्य,		कार्यालय		रजिष्टरीमा पहुँच
	संस्थालाई पहुँच दिने।	आपूर्ति तथा उपभोक्ता				दिन सुरु भएको
		संरक्षण विभाग				हुने।
ار ارد ارد ارد	वास्तविक धनी सम्बन्धी	कम्पनी रजिष्ट्रारको	सहकारी विभाग, वाणिज्य, आपूर्ति		२०६%	वास्तविक धनी
	विद्युतीय रजिष्टरी स्थापना	कार्यालय	तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग,	मन्त्रिपरिषद्को	साउन	सम्बन्धी
	गर्ने।		सम्बन्धित मन्त्रालय	कार्यालय		विद्यतीय
						रजिष्टरी
						स्थापना भएको
						ज्य <u>न</u>
×. %.	सबै प्रकारका फर्म,	प्रधानमन्त्री तथा	कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय,	सम्बन्धित मन्त्रालय	20 N N N N N N N N N N N N N N N N N N N	एकीकृत
	कम्पनी, संस्थाको	मन्त्रिपार्षद्को	घरेलु तथा साना उद्योग विभाग,		असार	अभिलेख राख्ने
	एकीकृत अभिलेख राख्ने	कार्यालय	वाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता			नीतिगत व्यवस्था
	नीतिगत व्यवस्था गर्ने।		संरक्षण विभाग, सहकारी विभाग			भएको हुने।

रणनीति ५.३. जोखिम मूल्याङ्गन नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्ने।

 	4	जिम्मेवार		समन्वय/कार्यसमीक्षा गर्ने	C	अपेक्षित
ઋ.સ.	विभवाकलाप	निकाय	सहयागा निकाय		समयावाध	प्रतिफल
ያ. ጀ. አ	राष्ट्रिय जोखिम मूल्याङ्गन अद्यावधिक समन्वय	समन्वय	वित्तीय जानकारी	प्रधानमन्त्री तथा	५०८	राष्ट्रिय जोखिम
	गर्ने गराउने।	समिति	इकाई, सम्पत्त	मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	त्य स	मूल्याङ्गन
			शुद्धीकरण अनुसन्धान			अद्यावधिक
			विभाग, सम्बद्ध निकाय			भएको हुने।
			तथा निजी क्षेत्र			
٤.٣.٧	राष्ट्रिय जोखिम मूल्याङ्गन अद्यावधिक सम्बद्ध	सम्बद्ध	सम्बद्ध निकाय	प्रधानमन्त्री तथा	४००४	राष्ट्रिय
	गर्दा देहायका क्षेत्रको विशेष क्षेत्रगत निकाय	निकाय		मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	त्य र	जोखिमको
	मूल्याङ्गन गर्ने गराउने।					मूल्याङ्गन सुरु
4.3.2.9	४.३.२.१ कानूनी व्यक्तिको दुरुपयोग तथा					भएको हुने।
	वास्तविक धनी					
x.3.2.2	५.३.२.२ भ्रष्टाचार, राजस्व छली, हुन्डी, मानव					
	तस्करी, सीमापार अपराध, वातावरण					
	सम्बन्धी अपराध लगायत उच्च					
	जोखिममा वर्गीकृत कसूरहरू					
x. 3. 3. 3.	नयाँ प्रविधि तथा भर्चुअल सम्पत्ति					
×. 3. 2. ×	४.३.२.४ बहुमूल्य धातु					

					मविनाशका	ग विस्तारमा			ने देखाएका		जोखिम मूल्याङ्गन प्रतिवेदन समन्वय सम्बन्धित सम्बद्ध सबै निकाय प्रधानमन्त्री तथा २०८२ प्रतिवेदन पेस	निकाय तथा क्षेत्र (निजी मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय पुस भएको हुने।	समेत)	रित प्रणाली सम्बन्धित अर्थ मन्त्रालय प्रधानमन्त्री तथा नियमित स्रोतसाधन	ोही अनुसारको निकाय मान्त्र्या भएको मान्त्र्या भएको	
४.३.२.५ घरजग्गा	४.३.२.६ क्यासिनो	४.३.२.७ अनौपचारिक क्षेत्र	४.३.२.८ सहकारी क्षेत्र	४.३.२.९ गैर नाफामूलक क्षेत्र	४.३.२.१० आतङ्गकारी कार्य/आमविनाशका	हातहतियार निर्माण वा विस्तारमा	वित्तीय लगानी	४.३.२.११ वित्तीय समावेशिता	४.३.२.१२ पारस्परिक मूल्याङ्गनले देखाएका	अन्य जोखिम।	४.३.३ जोखिम मूल्याङ्गन प्रतिवेदन समन्वय सम्बन्धित	समितिमा पेस गर्ने।		४.३.४ जोखिममा आधारित प्रणाली सम्बन्धित	अवलम्बन गरी सोही अनुसारको निकाय	7

रणनीति ४.४. सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमविनाशका हातहतियार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी जटिल र नयाँ प्रवृत्तिका आर्थिक अपराध नियन्त्रणका लागि विशिष्टीकृत क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्जालन गर्ने।

				समन्वय/कार्य		
क.सं.	कियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समीक्षा गर्ने	समयावधि	समीक्षा गर्ने समयावधि अपेक्षित प्रतिफल
				निकाय		
۶.×.۹	५.४.१ नियमन, विश्लेषण, अनुसन्धान, अभियोजन, न्याय प्रधानमन्त्री तथा		सम्बद्ध निकाय		२०८१	विशिष्टीकृत
	निरूपण, असुल उपर तथा नीतिगत विषयसँग मन्त्रिपरिषद्को		सबे		प्स भ	कार्यकम र
	सम्बन्धित पदाधिकारीलाई जोखिमका आधारमा कार्यालय	कार्यालय			तत्पश्चात्	तत्पश्चात् कार्ययोजना लागू
	विशिष्टीकृत कार्यकम र कार्ययोजना तयार गरी				नियमित	नियमित भएको हुने।
	एकीकृत रूपमा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने व्यवस्था)
	मिलाउने।					
8.8.8	मेवृद्धिका लागि विश्वविद्यालय	तथा शिक्षा, विज्ञान, तथा	सम्बद्ध निकाय	प्रधानमन्त्री तथा २०८२		सम्बद्ध निकाय
			तथा संस्था	मन्त्रिपरिषद्को साउन	साउन	वा संस्थासँग
		संघीय मामिला तथा		कार्यालय		समन्वय सुरु
		सामान्य प्रशासन				भएको हुने।
		मन्त्रालय				
%.× %.≫	५.४.३ सम्पति शुद्धीकरण, आतङ्कारी कार्य तथा शिक्षा, विज्ञान, तथा		सम्बद्ध निकाय	प्रधानमन्त्री तथा २०८३	२०८३	पाठ्य <i>क</i> ममा
	आमविनाशका हातहतियार निर्माण र विस्तारमाप्रविधि मन्त्रालय,		तथा संस्था	मन्त्रिपरिषद्को पुस	त्य र	समावेश हुन सुरु
	वित्तीय लगानी निवारणसँग सम्बन्धित विषय संघीय मामिला तथा	संघीय मामिला तथा		कार्यालय		भएको हुने।
	विश्वविद्यालय, शैक्षिक संस्था तथा तालिम प्रदायक सामान्य प्रशासन	सामान्य प्रशासन				
	संस्थाको पाठ्यकममा समावेश गर्दै जाने।	मन्त्रालय				

×.×	५.४.४ निजी क्षेत्रबाट प्रदान हुने क्षमता अभिवृद्धि प्रधानमन्त्री तथा	द्वे प्रधानमन्त्री तथा	नियामक समन्वय प्रधानमन्त्री		२०८२	२०८२ मापदण्ड जारी
	कार्यक्रमको न्यूनतम आधार, स्तर र मान्यता मिन्त्रपरिषद्को	गा मन्त्रिपरिषद्को	संयन्त्र,	तथा	साउन	भएको हुने।
	सम्बन्धी मापदण्ड जारी गर्ने।	कार्यालय	अनुसन्धान	मन्त्रिपरिषद्को		
			समन्वय संयन्त्र, कार्यालय	कार्यालय		
			आतङ्गवाद			
			प्रतिरोध संयन्त्र,			
			वित्तीय जानकारी			
			इकाई			

रणनीति ४.४. निकायगत र क्षेत्रगत कार्ययोजना तर्जुमा गरी लागू गर्ने।

क.सं.	कियाकलाप	जिम्मेवार	सहयोगी निकाय समन्वय/कार्य	समन्वय/कार्य	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
		निकाय		समीक्षा गर्ने		
				निकाय		
٧.٧.٩	४.४.१ प्रचलित कानून र यस रणनीति तथा कार्ययोजना सम्बन्धित सबै समन्वय समिति सम्बन्धित	सम्बन्धित सबै	समन्वय समिति	सम्बन्धित	रणनीति पारित	वार्षिक रूपमा
	बमोजिमका जिम्मेवारी पालना गर्न गराउन			मन्त्रालय	भएको मितिले १ कार्ययोजना	कार्ययोजना
	विस्तृत कार्ययोजना एवं वार्षिक कार्यक्रम बनाई				महिनाभित्र/निय	कार्यान्वयन भएको
	लागू गर्ने।				मित	रज्ञ <u>ी</u> ।
x.x.2	४.५.२ रणनीति तथा कार्ययोजना, पारस्परिक मूल्याङ्कन, सम्बन्धित सबै समन्वय समिति सम्बन्धित	सम्बन्धित सबै	समन्वय समिति	सम्बन्धित	नियमित	कार्यक्रम लागू
	जोखिम मूल्याङ्गन लगायतका अन्य अध्ययन			मन्त्रालय		भएको हुने।
	प्रतिवेदन राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड र					
	अभ्यास बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने।					

×.×.×	जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण तथा अनुसन्धान नियमनका	गरी सम्बन्धित	प्रधानमन्त्री २०८२	दर साउन	विभाग/महाशाखा/
	कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन कार्यबोझ निकाय	मन्त्रालय	तथा		एकाइ स्थापना
	अनुसार सम्बन्धित नियमनकारी निकायले		मन्त्रिपरिषद्को		भएको हुने।
	विभाग/महाशाखा/ एकाइ स्थापना गर्ने।		कार्यालय		

रणनीति ४.६. सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य तथा आमविनाशका हातहतियार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण प्रणालीलाई थप सशक्त बनाउन सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सूचक संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने।

क.सं.	कियाकलाप	जिम्मेबार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्य समीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
4.8.9	४.६.१ सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public प्रधानमन्त्री तथा	प्रधानमन्त्री तथा	गृह मन्त्रालय,		२०८१ पुस	अध्ययन
	Private Partnership) को अवधारणामा मिन्त्रपरिषद्को	मन्त्रिपरिषद्को	नियामक			प्रतिवेदन प्राप्त
	ग्राहक पहिचान, अनुगमन र प्रतिवेदनको कार्यालय	कार्यालय	समन्वय संयन्त्र,			भएको हुने।
	लागि उच्च पदस्थ व्यक्ति, सूचीकृत		अनुसन्धान			
	न्यक्ति, Criminal Record, Adverse		समन्वय संयन्त्र,			
	Information लगायत अन्य विषयको		आतङ्गवाद			
	एकीकृत डाटाबेस स्थापना गर्ने सम्बन्धी		प्रतिरोध संयन्त्र,			
	अध्ययन गर्ने।		वित्तीय जानकारी			
			इकाई			

अध्ययमको सुझाव अनुसार डाटाबेस तथार प्रधानमन्त्री तथा गृह मन्त्रालय, गरी सज्ञालन गरी जावश्यक नीतिगत मिन्वपरिषद्को नियामक समन्त्र्य स्वन्न्य स्वन्यस्य गोहिन राष्ट्रिय परिचयप्य, कानूनी मिन्वपरिषद्को कम्पनी व्यक्तिः प्रष्ट्रिय परिचयप्य, कानूनी मिन्वपरिषद्को कम्पनी व्यक्तिः प्रष्ट्रिय परिचयप्य, कानूनी मिन्वपरिषद्को कम्पनी व्यक्तिः प्रखन्धा सम्बद्ध नियामक समन्वय कार्याता तथा विवरण प्रमाणित क्यायम गर्न सक्नेगरी नीतिगत व्यवस्था मिन्वपरिषद्को संवन्न्य सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री संवे कार्याता हिन स्वना वा निकाय सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री संवे स्वन्य सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री संवे स्वना वा निकाय सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री कार्यात्रय सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री संवे स्वना वा निकाय सम्बद्ध निकाय प्रधानिकता हिई वनेका विद्यत्रिय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिं ने स्वना वा निकाय अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिन अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिन अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिन स्वना वा निकाय प्रधानमन्त्री वनका विद्यत्रिय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिने निरायत/निरंशनात्मक व्यवस्था गर्ने।	क.सं.	िकयाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्य समीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
श्वारान गराउन आवश्यक नीतिगत मन्त्रिपाएक्को नियामक समन्वय स्थान्त्र या गर्ने। या गर्ने। पहिचानसँग सम्बन्धित आधारभूत प्रधानमन्त्री तथा गृह मन्त्रालय, जस्तै राष्ट्रिय परिचयपत्र, कानूनी मन्त्रियपिष्क्को कम्पनी / प्रबन्ध लगायतका डाटाबेसमा कार्यालय रिजेष्ट्रारको सम्बद्ध सम्बद्ध मिन्नाय प्रधानमन्त्री स्थाने सारिपक्कारा पेस गरिएको सम्बद्ध मिन्नाय समन्वय सम्बद्ध मिन्नाय प्रधानमन्त्री स्थाने समन्वय सम्बद्ध मिन्नाय प्रधानमन्त्री सियमनकारी एवं वितीय नियमनकारी सबै सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री सम्बन्धा मिन्नाय वा निकाय सम्बद्ध मिन्नाय प्रधानमन्त्री सम्बन्ध सम्बन्ध सम्बन्धमा नेपाली बस्तु सेवा, सम्बन्धमा नेपाली बस्तु सेवा, र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई विद्याप प्रणाली (Software) विव्यतीय प्रणाली (Software) जन गर्ने प्राथमिकता दिने स्वन गर्ने।	ر س د	अध्ययनको सुझाव अनुसार डाटाबेस तयार	प्रधानमन्त्री तथा	गृह मन्त्रालय,		२०८२	नीतिगत व्यवस्था
ज्यबस्था गर्ने। श्राहक पहिचानसँग सम्बन्धित आधारभूत प्रधानमन्त्री तथा गृह मन्त्रालय, सूचना जस्तै राष्ट्रिय परिचयपत्र, कानूनी मन्त्रियिषद्को कम्पनी व्यक्ति/ प्रबन्ध लगायतका डाटाबेसमा कार्यालय राजेष्ट्रारको सूचक संस्थाले ग्राहकहारा पेस गरिएको काराजात तथा विवरण प्रमाणित (authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच काराजात तथा विवरण प्रमाणित (authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच काराजात तथा विवरण प्रमाणित (authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच काराजात तथा विवरण प्रमाणित (authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच काराजात तथा विवरण प्रमाणित (व्यक्तिक्ता सम्बन्ध निकाय प्रचिवरम सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिई बनेका विद्यतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता हिन		गरी सञ्चालन गराउन आवश्यक नीतिगत	मन्त्रिपरिषद्को	नियामक समन्वय		साउन	भएको हुने।
प्राहक पहिचानसँग सम्बिधित आधारभूत मुचना जस्तै राष्ट्रिय परिचयपत्र, कानूनी चित्रपार्थद्को कम्पनी च्यति राष्ट्रिय परिचयपत्र, कानूनी मित्रपार्थद्को कम्पनी चित्रपार्थ सम्बद्ध संस्थाले प्राहकद्वारा पेस गरिएको कार्यालय सहकारी विभाग, विभाग, विभाग सहकारी विभाग, विभाग सहकारी विभाग, विभाग सामि सक्नेगरी नीतिगत व्यवस्था गर्मे। सहकारी विभाग, वि		व्यवस्था गर्ने।	कार्यालय	संयन्त्र			
सूचना जस्तै राष्ट्रिय परिचयपत्र, कानूनी मिन्त्रिपरिष्द्को कम्पनी व्यक्ति परिचयपत्र, कानूनी कार्यालय रिजष्ट्रारको स्चक संस्थाल ग्राहकद्वारा पेस गरिएको कार्यालय सहकारी विभाग, विवरण प्रमाणित कार्यालय, सहकारी विभाग, विभाग, विवरण प्रमाणित व्यवस्था संयन्त्र, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री स्चक संस्थाल ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री स्चक संस्थाल ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री व्यापनकारी स्वे विन्याप प्रधानमन्त्री स्वे विन्याप प्रतिवेदन सम्बन्धा नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रतिवेदन सम्बन्धान नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रतिवेदन सम्बन्धना नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रतिवेदन सम्बन्धना नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रविवेदन सम्बन्धना नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रतिवेदन सम्बन्धना नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रविवेदन सम्बन्धना नेपाली वस्तु, सेवा, विकाय प्रविवेदन सम्वन्धना नेपाली हिई अध्यमिकता हिई विकाय प्रविवेदन प्रमन्त्री ग्राथमिकता हिई विकाय प्रविवेदन प्रमन्त्री ग्राथमिकता हिने स्वाप्ति प्रायोमिकता हिने नेपाली निर्वेशनात्रमक व्यवस्था गर्मे।	w. w.	ग्राहक पहिचानसँग सम्बन्धित आधारभूत		गृह मन्त्रालय,		४०८४	राष्ट्रिय
ट्यक्ति/ प्रबन्ध लगायतका डाटाबेसमा कार्यालय राजेश्रारको सूचक संस्थाले ग्राहकदारा पेस गरिएको सहकारी विभाग, सहकारी विभाग, काराजात तथा विवरण प्रमाणित सहकारी विभाग, सहकारी विभाग, (authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच सहकारी विभाग, नियामक समन्वय कायम गर्न सक्नेगरी नीतिगत व्यवस्था अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री सबै सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री सबै अनुगमन, नियमनकारी एवं वितीय निकाय निकाय सबै प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई मिकाय कार्यालय बनेका विद्यतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न ग्राथमिकता दिने दिने स्वन प्रधान प्रपाली वस्तु सेवा, विद्यति प्रणाली वस्तु सेवा, विद्यति प्रणाली (अर्थ सेवा) स्वन प्रपाली वस्तु सेवा, विद्यति प्रणाली (अर्थ सेवा) स्वन प्रपाली वस्तु सेवा, विद्यति प्रणाली (अर्थ सेवा) स्वन प्रपाली वस्तु सेवा, विद्यति सेवा, विद्यति प्रणाली (अर्थ सेवा) स्वल सेवा प्रपाली वस्तु सेवा, विद्यति सेवा, वि		सूचना जस्तै राष्ट्रिय परिचयपत्र, कानूनी	मन्त्रिपरिषद्को	कम्पनी		साउन र	परिचयपत्रको
सूचक संस्थाले प्राहकद्वारा पेस गरिएको कार्यालय, सहकारी विभाग, सहकारी विभाग, सहकारी विभाग, सहकारी विभाग, स्वकार विभाग, स्वकार विभाग, संवकार विभाग, संवक्षार विभाग, संवकार विभाग, <td></td> <td>व्यक्ति/ प्रबन्ध लगायतका डाटाबेसमा</td> <td></td> <td>रजिष्ट्रारको</td> <td></td> <td>तत्पश्चात्</td> <td>डाटाबेसमा पहुँच</td>		व्यक्ति/ प्रबन्ध लगायतका डाटाबेसमा		रजिष्ट्रारको		तत्पश्चात्	डाटाबेसमा पहुँच
कागाजात तथा मिवासका माणित सहकारी विभाग, सिवासक समन्वय कायम गर्ने। संवनेगरी नीतिगत संवनेगरी नीतिगत संवन्त्र, सम्बद्ध संवन्त्र, सम्बद्ध गर्ने। स्वक् संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय संवे तथा अनुगमन, नियमनकारी एवं विताय नियमनकारी स्वे तथा आतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई सेवा मिकाय मान्त्रिपरिषद्को अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने दिने संवित्रात्र, निर्वेशनात्मक व्यवस्था गर्ने। स्वे मान्त्रत्राया		सूचक संस्थाले ग्राहकद्वारा पेस गरिएको		कार्यालय,		नियमित	कायम गर्ने
(authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच नियामक समन्वय कायम गर्न सक्नेगरी नीतिगत व्यवस्था सेवे संस्थाल प्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्बालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री सुचक संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्बालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री अनुगमन, नियमनकारी एवं वितीय नियमनकारी सबै तथा प्रानकारी इकाईलाई दिने सूचना वा निकाय प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली बस्तु, सेवा, प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली बस्तु, सेवा, विज्ञाता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई बनेका विद्यतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने नीतिगत्र/निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने।		कागजात तथा विवरण प्रमाणित		सहकारी विभाग,			नीतिगत व्यवस्था
कायम गर्न सक्नेगरी नीतिगत च्यवस्था संयन्त्र, सम्बद्ध सिकेन्य सम्बद्ध सिकेन्य प्रिकान च्यवस्था स्थे सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री स्थे सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री तथा आनेकारी इकाईलाई दिने सूचना वा निकाय सिकेन्य मिन्यपरिषद्को प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई बनेका विद्यतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने नीतिगत्र/निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने।		(authenticity verify) गर्नका लागि पहुँच		नियामक समन्वय			भएको हुने।
गुमें। सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री अनुगमन, नियमनकारी एवं वितीय नियमनकारी सबै तथा जानकारी इकाईलाई दिने सूचना वा निकाय प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली बस्तु, सेवा, विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई अवलम्बन गुमें प्राथमिकता दिने अवलम्बन गुमें प्राथमिकता दिने		कायम गर्न सक्नेगरी नीतिगत व्यवस्था		संयन्त्र, सम्बद्ध			
सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार, अर्थ मन्त्रालय, सम्बद्ध निकाय प्रधानमन्त्री अनुगमन, नियमनकारी सबै तथा जानकारी इकाईलाई दिने सूचना वा निकाय मन्त्रिपर्दको प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा, विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई बनेका विद्यतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने नीतिगत्र/निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने।		गर्ने।		सबे			
बेत्तीय नियमनकारी सबै तथा । वा निकाय मन्त्रिपरिषद्को सेवा, दिई vare)	×. %. ×. %.	सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान, कारोबार,	अर्थ		l	२०८१ पुस	नीतिगत व्यवस्था
ि वा निकाय सेवा, दिई पथाe) दिने		अनुगमन, नियमनकारी एवं वित्तीय	नियमनकारी	सबे	तथा		भएको हुने।
सेवा, दिई vare) दिने					मन्त्रिपरिषद्को		1
विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई बनेका विद्यतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने नीतिगत∠निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने।		प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाली वस्तु, सेवा,			कार्यालय		
बनेका विद्युतीय प्रणाली (Software) अवलम्बन गर्न प्राथमिकता दिने नीतिगत∠निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने ।		विज्ञता र सन्दर्भलाई प्राथमिकता दिई					
		बनेका विद्युतीय प्रणाली (Software)					
नीतिगत/निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने।		प्राथमिकता					
		नीतिगत/निर्देशनात्मक व्यवस्था गर्ने।					

क.सं.	कियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय∕कार्य समीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
אר אי אר	सूचक संस्था र पुँजी, कारोबार वा प्रधानमन्त्री तथा जोखिमको आधारमा जोखिमपूर्ण क्षेत्रमा मन्त्रिपरिषद्को रहेका कम्पनी, संस्था वा सार्वजनिक कार्यालय, खरिद वा सो बाहेकका दश करोड समन्वय समिति रुपैयाँभन्दा बढीको ठेक्कापट्टा वा सेवा दिने कम्पनी वा संस्थाको सञ्चालक र उच्च पदाधिकारीले पदभार ग्रहण गर्नुअगाडि वा यथाशक्य छिटो तथा रसम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्ककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण, संस्थागत सुशासन, सञ्चालक समितिका जिम्मेवारी लगायतका विविध पक्षमा आधारभूत अभिमुखीकरण लिने नीतिगत व्यवस्था गर्ने।	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्योलय, समन्वय सिमिति	प्रधानमन्त्री तथा अपूर्ति मन्त्रिपरिषद्को तथा आपूर्ति कार्यालय, मन्त्रालय, समन्वय समिति नियमनकारी निकाय		२०६२ साउन	आधारभूत अभिमुखीकरण लिने सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था भएको हुने।

रणनीति ४.७. कार्यसम्पादनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सबल सूचना तथा मूल्याङ्गन पद्धति अवलम्बन गर्ने।

क.सं	िकयाकलाप	जिम्मेबार निकाय	सहयोगी निकाय	समन्वय/कार्य समीक्षा गर्ने निकाय	समयावधि	अपेक्षित प्रतिफल
ਰ ਭ •	४.७.१ एक वा एकभन्दा बढी निकायको समन्वय समिति, समन्वय र सहजीकरणमा गर्नुपर्ने नियामक समन्वय कार्यहरूका लागि मुख्य निकायले संयन्त्र, अनुसन्धान कार्यदल गठन गरी काम कारबाही अघि समन्वय संयन्त्र, बढाउने।	य । ।ध	सम्बद्ध सबे	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	नियमित	कार्यदल गठन गरी काम कारबाही अघि बढाएको हुने।
ሉ 9 እ	सरकारी लेखापरीक्षण गर्ने सिलसिलामा महालेखा परीक्षकको सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्ककारी कार्य कार्यालय तथा आमविनाशका हातहतियार निर्माण र विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी प्रणालीगत प्रभावकारिताको विषय समेत समावेश हुने नीतिगत	महालेखा परीक्षकको कार्यालय	सम्बद्ध सबे		नियमित	नीतिगत व्यवस्था भएको हुने।
m 9 ×	४.७.३ सम्बद्ध निकायहरूबाट सम्पादन भएका प्रधानमन्त्री तथा कार्यहरूको एकीकृत तथ्याङ्क सम्बन्धी मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय राष्ट्रिय अभिलेख अद्यावधिक गर्ने।	गर्यालय	सम्बद्ध सबे	निर्देशक समिति, नियमित समन्वय समिति		राष्ट्रिय अभिलेख अद्यावधिक भएको हुने।

>. 9. *	४.७.४ रणनीति तथा कार्ययोजना, प्रचलित	प्रधानमन्त्री तथा	सम्बद्ध सबै		अर्धवार्षिक	अर्धवार्षिक समीक्षा भएको,
	कानून, मान्यता र अभ्यास बमोजिम	मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय				सुझाव वा
	उच्च जोखिममा आधारित भई प्रभावकारी					निर्देशन दिएको
	रूपमा कार्य भए वा नभएको समीक्षा गर्ने					ज़ने।
	र सुझाव वा निर्देशन दिने।)
メ. の. メ	ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिमको वार्षिक	प्रधानमन्त्री तथा	अर्थ मन्त्रालय	Ţ	नियमित	वार्षिक
	राष्ट्रिय प्रतिवेदन संसद्समक्ष पेस गर्ने।	मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय,				प्रतिवेदन
		निर्देशक समिति, समन्वय				संसद्समक्ष पेस
		समिति				भएको हुने।

अनुसूची

सम्बद्ध निकाय तथा क्षेत्रहरू

१. सम्बद्ध सरकारी निकाय

(क) नियमनकारी निकायः

- (१) संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय,
- (२) नेपाल राष्ट्र बैंक,
- (३) नेपाल धितोपत्र बोर्ड,
- (४) नेपाल बीमा प्राधिकरण,
- (५) सहकारी विभाग,
- (६) आन्तरिक राजस्व विभाग,
- (७) कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय,
- (८) भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग,
- (९) नेपाल कानून व्यवसायी परिषद्,
- (१०) नेपाल नोटरी पब्लिक परिषद्,
- (११) नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट संस्था।

(ख) इन्टेलिजेन्स सम्बन्धी निकायः

- (१) वित्तीय जानकारी इकाई,
- (२) राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग,
- (३) राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र।

(ग) सम्बद्ध अनुसन्धानकारी निकायः

- (१) न्याय परिषद्,
- (२) अब्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग,
- (३) राजस्व अनुसन्धान विभाग,
- (४) सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग,
- (५) नेपाल प्रहरी,
- (६) नेपाली सेना,
- (७) वन तथा भू-संरक्षण विभाग र यस सम्बन्धी अनुसन्धान अभियोजन लगायतको अधिकारक्षेत्र भएका सम्बन्धित सरकारी निकाय,
- (८) राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग,
- (९) औषधी व्यवस्था विभाग,

- (१०) वैदेशिक रोजगार विभाग,
- (११) भन्सार विभाग,
- (१२) नेपाल धितोपत्र बोर्ड,
- (१३) लागुऔषध नियन्त्रण ब्यूरो।

(घ) अन्य सम्बद्ध निकायः

- (१) प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय,
- (२) अर्थ मन्त्रालय,
- (३) गृह मन्त्रालय,
- (४) कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,
- (५) परराष्ट्र मन्त्रालय,
- (६) रक्षा मन्त्रालय,
- (७) उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय,
- (८) महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय,
- (९) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,
- (१०) शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय,
- (११) राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्,
- (१२) राष्ट्रिय योजना आयोग,
- (१३) महालेखा परीक्षकको कार्यालय,
- (१४) महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय,
- (१५) नेपाल कानून आयोग,
- (१६) सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय,
- (१७) सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल,
- (१८) कसूरजन्य सम्पत्ति व्यवस्थापन विभाग,
- (१९) सर्वोच्च अदालत, फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालय,
- (२०) वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग,
- (२१) अध्यागमन विभाग,
- (२२) समाज कल्याण परिषद्।

२. नियमनकारी निकायको आधारमा सूचक संस्थाः

- (क) नेपाल राष्ट्र बैंकसम्बद्ध बैंक तथा वित्तीय संस्थाः
 - (१) वाणिज्य बैंक,
 - (२) विकास बैंक,

- (३) वित्त कम्पनी,
- (४) लघुवित्त कम्पनी,
- (५) पूर्वाधार बैंक,
- (६) सहकारी बैंक,
- (७) मुद्रा विप्रेषक/स्थानान्तरणकर्ता,
- (८) मुद्रा सटहीकर्ता,
- (९) भुक्तानी सेवा प्रदायक,
- (१०) भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक,
- (११) कर्मचारी सञ्चय कोष,
- (१२) नागरिक लगानी कोष,
- (१३) सार्वजनिक ऋण तथा धितोपत्रहरू,
- (१४) हायर पर्चेज,
- (१५) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतप्राप्त अन्य संस्था।

(ख) नेपाल धितोपत्र बोर्डसम्बद्ध संस्था वा व्यवसायीः

- (१) धितोपत्र दलाल व्यवसायी,
- (२) मर्चेन्ट बैंकर्स,
- (३) ओटीसी बजार,
- (४) वस्तु कारोबार दलाल व्यवसायी,
- (५) लगानी व्यवस्थापक व्यवसायी,
- (६) नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट इजाजतप्राप्त अन्य संस्था।

(ग) नेपाल बीमा प्राधिकरणसम्बद्ध निकायः

- (१) जीवन बीमा कम्पनी,
- (२) निर्जीवन बीमा कम्पनी,
- (३) पुनर्बिमा कम्पनी,
- (४) बीमा ब्रोकर,
- (५) नेपाल बीमा प्राधिकरणबाट इजाजतप्राप्त अन्य संस्था।

(घ) सहकारी विभागहरूसम्बद्ध संस्थाः

- (१) सङ्घीय स्तरबाट नियमन हुने सहकारी संस्था,
- (२) प्रदेश स्तरबाट नियमन हुने सहकारी संस्था,
- (३) स्थानीय निकायबाट नियमन हुने सहकारी संस्था,
- (४) सहकारी संस्थासँग वित्तीय कारोबार गर्ने सहकारी केन्द्रीय सङ्घ।

(ङ) आन्तरिक राजस्व विभागसम्बद्ध संस्था वा व्यवसायीः

- (१) स्वीकृत अवकाश कोष,
- (२) बहुमूल्य धातु वा वस्तु व्यवसायी।
- (च) संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयसम्बद्ध व्यवसायीः
 - (१) क्यासिनो वा इन्टरनेट क्यासिनो व्यवसायी।
- (छ) आफ्नो ग्राहक वा पक्षको तर्फबाट देहायको कार्य गर्दा, सोको तयारी गर्दा वा सोमा संलग्न हुँदाका बखतको नोटरी पब्लिक, लेखापरीक्षक, लेखा व्यवसायी बाहेकका अन्य व्यवसायी वा त्यस्तै प्रकृतिको कार्य गर्ने अन्य व्यवसायीः
 - अ. घरजग्गा खरीद बिक्री,
 - आ. ग्राहकको रकम, धितोपत्र वा अन्य सम्पत्तिको व्यवस्थापन,
 - इ. बैंक, बचत तथा धितोपत्र सम्बन्धी कार्यको व्यवस्थापन,
 - ई. कानूनी व्यक्तिको संस्थापना गर्दा वा सञ्चालन गर्दाका बखत गरिएको योगदान तथा लगानीको व्यवस्थापन,
 - उ. कानूनी व्यक्ति वा कानूनी प्रबन्धको सृजना, संस्थापना, दर्ता, लेखा, राजस्व, वित्तीय वा व्यावसायिक राय परामर्श वा सञ्चालन, व्यवस्थापन,
 - भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागसम्बद्धः
 - घरजग्गा खरिद वा बिक्री व्यवसायी।
 - २. कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयसम्बद्धः
 - कम्पनी वा ट्रष्ट सेवा प्रदायक।
 - ३. नेपाल कानून व्यवसायी परिषद्सम्बद्धः
 - कानून व्यवसायी।
 - ४. चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट संस्थासम्बद्धः
 - लेखापरीक्षण व्यवसायी, लेखापरीक्षक र लेखा व्यवसायी।
 - ५. नेपाल नोटरी पब्लिक परिषद्सम्बद्धः
 - नोटरी पब्लिक।
 - ६. ऐनको दफा २ को खण्ड (ढ) को उपखण्ड (४) मा माथि उल्लिखित कार्य गर्ने अन्य व्यवसायी वा पेशाकर्मी।
- (ज) अन्य
 - सवारी साधन बिक्री व्यवसायी वा त्यस्तो साधन खरिद गर्न कर्जा प्रवाह गर्ने व्यवसायी.
 - इन्भेष्टमेन्ट कम्पनी, इक्विटी फण्ड वा यस्तै कार्य गर्ने।
- ३. नेपाल सरकारले समय समयमा तोकेका अन्य निकाय वा संस्था।